DORIN COCIERU

GHID GRATUIT, ÎN ROMÂNĂ

Ghid practic pentru românii și moldovenii din Germania

Drepturi, obligații și protecție, explicate pe înțeles: ce spune legea, ce termene contează, ce greșeli să eviți și ce asigurare te poate ajuta.

26 capitole · Autor: Dorin Cocieru · Ultima actualizare: 10.11.2026

dorincocieru.com/ghid/

Cum folosești ghidul

- Fiecare capitol tratează o situație din viața de zi cu zi și poate fi citit separat.
- Termenii germani apar în paranteză, ca să-i recunoști în scrisorile primite.
- Casetele marcate cu termen îți arată datele limită care nu trebuie ratate.

Ghidul se actualizează periodic. Cea mai nouă versiune o găsești pe dorincocieru.com/ghid/.

> Ghidul oferă informații generale și nu reprezintă consultanță juridică în cazuri individuale (Rechtsdienstleistungsgesetz – RDG). Pentru situația ta concretă, adresează-te unui avocat, unei asociații a chiriașilor (Mieterverein) sau unui centru de consiliere pentru consumatori (Verbraucherzentrale).
>
> Informațiile de pe acest site sunt generale și nu înlocuiesc o analiză a situației tale.
>
> Condițiile exacte depind de produs și de tarif.
>
> Documentele contractuale ale asigurătorului sunt decisive.
>
> Dorin Cocieru activează ca agent de asigurări (Gebundener Versicherungsvertreter nach § 34d Abs. 7 GewO). Comparăm contractul existent cu opțiunile pe care le putem oferi în funcție de situația ta. Informații despre statutul nostru: Erstinformation.

Cuprins

PARTEA I

Primii pași în Germania

1. Primele 30 de zile
2. Asigurarea de sănătate
3. Medicul și urgențele
4. Harta asigurărilor în Germania

PARTEA A II-A

Locuința

5. Chiria – drepturile chiriașului
6. Vecinii și viața în bloc
7. Cumpărarea unei locuințe

PARTEA A III-A

Munca

8. Contractul de muncă și drepturile angajatului
9. Minijob și Teilzeit
10. Concedierea și ce urmează
11. Accidentul de muncă
12. Lucrul pe cont propriu (Gewerbe)

PARTEA A IV-A

Mașina și traficul

13. Mașina în Germania
14. Amenzi și puncte
15. Accidentul rutier – pas cu pas
16. Călătoria în România cu mașina
17. Biciclete, E-Bike și trotinete electrice

PARTEA A V-A

Bani, contracte și birocrație

18. Taxe și beneficii
19. Contracte, abonamente și datorii
20. Credite
21. Fraude și capcane frecvente

PARTEA A VI-A

Familie, siguranță și viitor

22. Familia și copiii
23. Animalele de companie
24. Pensia și planificarea pe termen lung
25. Situații grave: împuterniciri, deces, repatriere
26. Cum anunți corect o daună la asigurare

Primele 30 de zile în Germania: acte, conturi și asigurări

Ce faci în prima lună în Germania: Anmeldung, Steuer-ID, cont bancar, asigurare de sănătate, dreptul de ședere și documentele de adus din România.

Primele săptămâni în Germania sunt pline de acte, programări și scrisori în germană. Ordinea contează: multe lucruri depind de înregistrarea la primărie. În acest capitol găsești, pe scurt, ce trebuie făcut, în ce ordine și ce documente să aduci din România.

Ce spune legea

- **Înregistrarea la primărie (Anmeldung):** te înregistrezi la biroul de evidență a populației (Bürgeramt) în cel mult două săptămâni de la mutare (§ 17 BMG). Proprietarul trebuie să-ți dea confirmarea de locuire (Wohnungsgeberbestätigung, § 19 BMG).
- **Dreptul de ședere:** ca cetățean al Uniunii Europene ai drept de liberă circulație (Freizügigkeit). În primele trei luni nu ai nevoie de nicio condiție. După aceea, ai dreptul să rămâi dacă lucrezi, ai o activitate pe cont propriu, îți cauți de lucru sau ai bani suficienți și asigurare de sănătate. După cinci ani de ședere legală, ai drept de ședere permanentă (§ 4a FreizügG/EU).
- **Asigurarea de sănătate:** în Germania este obligatorie pentru toată lumea. Ca angajat, de regulă ești asigurat automat la o casă de sănătate publică, din prima zi de muncă.
- **Contul bancar:** ai dreptul la un cont de bază (Basiskonto), chiar dacă ești de puțin timp în Germania (§ 31 ZKG).
- **Permisul de conducere:** un permis dintr-o țară a Uniunii Europene este recunoscut în Germania.
- **Diplomele:** pentru meseriile reglementate, de exemplu medic, asistent medical sau educator, ai nevoie de recunoașterea diplomei (Anerkennung). Pentru alte meserii, recunoașterea nu este obligatorie, dar te poate ajuta la angajare și la salariu.

Termene care nu trebuie ratate

- **Anmeldung:** în cel mult două săptămâni de la mutare.
- **Asigurarea de sănătate:** din prima zi de ședere sau de muncă. Nu rămâne nicio zi neasigurat.
- **Alocația pentru copii (Kindergeld):** o poți cere și retroactiv, dar de regulă doar pentru ultimele șase luni. Nu amâna cererea.
- **Mașina:** dacă ai venit cu mașina, întreabă din timp la biroul de înmatriculări ce termene se aplică în cazul tău.

Probleme frecvente

Nu găsești o programare pentru Anmeldung. În orașele mari, programările sunt rare. Verifică zilnic pe site-ul primăriei și notează-ți data la care ai încercat. Fără Anmeldung, multe alte lucruri se

blochează: codul fiscal, contul bancar, uneori și contractul de muncă.

Locuiești provizoriu la cunoștințe. Te poți înregistra și acolo, cu confirmarea celui care îți oferă locuința. Atenție: confirmarea trebuie dată doar dacă locuiești cu adevărat acolo.

Angajatorul îți cere codul fiscal și numărul de asigurare socială. Dacă nu le ai încă, angajatorul poate porni cu datele provizorii, dar impozitul poate fi calculat mai mare la început. Diferența o primești înapoi, de regulă, prin declarația anuală de impozit.

Scrisori în germană pe care nu le înțelegi. Taxa radio-TV (Rundfunkbeitrag), casa de sănătate, primăria: toate trimit scrisori cu termene. Nu le pune deoparte. Fă o poză și cere ajutor.

Anunțuri false de locuințe. Cine îți cere bani înainte să vezi locuința sau înainte să ai un contract semnat este de obicei un înșelător.

Exemplu tipic

Un tânăr vine în Germania pentru un loc de muncă. Locuiește primele două luni la un prieten, fără să se înregistreze. Angajatorul nu poate porni corect salariul fără codul fiscal, banca amână contul, iar scrisoarea de la casa de sănătate ajunge la vechea adresă din România. După ce face Anmeldung, totul se rezolvă în câteva săptămâni, dar primele două salarii au fost impozitate mai mult, iar diferența o recuperează abia la declarația de impozit.

Ce faci concret

1. **Înainte de plecare:** pregătește documentele din lista de mai jos.
2. **Prima săptămână:** programează-te pentru Anmeldung și cere de la proprietar confirmarea de locuire.
3. **Asigurarea de sănătate:** alege o casă de sănătate și spune-i angajatorului care este. Dacă nu lucrezi încă, informează-te imediat cum ești asigurat.
4. **Contul bancar:** deschide un cont, cu actul de identitate și confirmarea Anmeldung.
5. **Codul fiscal și numărul de asigurare socială:** vin prin poștă. Când le primești, le dai angajatorului.
6. **Alocația pentru copii:** dacă ai copii, depune cererea la Familienkasse cât mai repede.
7. **Asigurările:** verifică ce asigurări îți trebuie de la început și ce mai poate aștepta.

Ce documente să aduci din România

- cartea de identitate sau pașaportul, valabile;
- certificatul de naștere și, dacă e cazul, certificatul de căsătorie, de preferat cu formularul standard multilingv al Uniunii Europene;
- certificatele de naștere ale copiilor;
- diplomele și foile matricole;
- permisul de conducere;
- carnetul de vaccinări și documentele medicale importante;
- adeverințe de vechime în muncă din România, utile mai târziu la pensie;

- dacă ai mașină: actele mașinii și o adeverință de la asigurătorul auto despre anii fără accidente.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Amâni Anmeldung luni de zile.
2. Rămâi câteva zile sau săptămâni fără asigurare de sănătate.
3. Nu aduci certificatele de naștere și de căsătorie sau diplomele.
4. Plătești o locuință înainte s-o vezi.
5. Ignori scrisorile oficiale în germană.

Ce asigurare te poate ajuta de la început

- **Asigurarea de sănătate (Krankenversicherung)** este obligatorie. Detaliile le găsești în capitolul despre asigurarea de sănătate.
- **Răspunderea civilă privată (Privathaftpflichtversicherung)** nu este obligatorie, dar plătește pagubele pe care le provoci altora din neatenție. Unii proprietari o cer chiriașilor.
- **Asigurarea bunurilor din locuință (Hausratversicherung)** are sens când ai propriile lucruri în locuință.
- **Răspunderea civilă auto (Kfz-Haftpflichtversicherung)** este obligatorie dacă ai mașină înmatriculată în Germania.

Ce ți se potrivește depinde de situația ta. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Am nevoie de permis de ședere ca cetățean român?

Nu. Ca cetățean al Uniunii Europene ai drept de liberă circulație (Freizügigkeit) și nu ai nevoie de permis de ședere. Trebuie doar să te înregistrezi la primărie (Anmeldung). Dacă ai doar cetățenia Republicii Moldova, regulile sunt altele și ai nevoie de un permis de ședere de la biroul pentru străini (Ausländerbehörde).

Cum primesc codul fiscal (Steuer-ID)?

Automat. După Anmeldung, Oficiul Federal pentru Impozite (Bundeszentralamt für Steuern) îți trimite prin poștă codul fiscal, de obicei în câteva săptămâni. Angajatorul are nevoie de el ca să-ți calculeze corect impozitul pe salariu.

Ce fac dacă banca nu vrea să-mi deschidă cont?

Orice persoană care locuiește legal în Uniunea Europeană are dreptul la un cont de bază (Basiskonto), cu funcțiile obișnuite: plăți, transferuri și card (§ 31 ZKG). Banca te poate refuza doar în situații excepționale, de exemplu dacă ai deja un cont în Germania.

Când primesc numărul de asigurare socială?

Numărul de asigurare socială (Sozialversicherungsnummer) îl primești, de regulă, automat, prin poștă, de la Deutsche Rentenversicherung, după ce angajatorul te înregistrează. Îl poți cere și singur, dacă angajatorul are nevoie de el înainte.

Trebuie să traduc actele din România?

Nu întotdeauna. Pentru certificatele de naștere și de căsătorie poți cere în România un formular standard multilingv al Uniunii Europene, care de multe ori scutește de traducere. Pentru diplome și alte acte, de obicei e nevoie de o traducere făcută de un traducător autorizat în Germania.

Ce asigurări îmi trebuie de la început?

Asigurarea de sănătate este obligatorie din prima zi. Răspunderea civilă privată (Privathaftpflichtversicherung) nu este obligatorie, dar este una dintre cele mai importante. Dacă ai mașină, răspunderea civilă auto este obligatorie. Celelalte depind de situația ta.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/primele-30-de-zile-in-germania/

Asigurarea de sănătate în Germania: ce trebuie să știi

Asigurarea de sănătate obligatorie în Germania: casa publică sau privată, asigurarea gratuită a familiei, cardul EHIC, datoriile și asigurările suplimentare.

În Germania, fiecare persoană care locuiește aici trebuie să aibă asigurare de sănătate. Pentru cei mai mulți angajați, asigurarea începe automat odată cu contractul de muncă, dar există situații în care oamenii rămân, fără să știe, neasigurați. În acest capitol găsești, pe scurt, cum funcționează sistemul și la ce să fii atent.

Ce spune legea

- **Obligația de asigurare:** oricine locuiește în Germania trebuie să aibă asigurare de sănătate, fie la o casă de sănătate publică (gesetzliche Krankenversicherung – GKV), fie la o asigurare privată (private Krankenversicherung – PKV).
- **Cine este asigurat la casa publică:** angajații sunt asigurați obligatoriu la o casă de sănătate publică, dacă venitul lor nu trece de un prag stabilit în fiecare an. Liber-profesioniștii, persoanele cu activitate pe cont propriu și angajații cu venituri peste prag pot alege, în anumite condiții, asigurarea privată.
- **Contribuțiile:** la casa publică, contribuția este un procent din salariu, plătit pe jumătate de tine și pe jumătate de angajator. Fiecare casă de sănătate are, în plus, propria contribuție suplimentară (Zusatzbeitrag).
- **Asigurarea familiei (Familienversicherung):** soțul sau soția și copiii fără venituri proprii peste o anumită limită pot fi asigurați gratuit la casa de sănătate publică a unui membru al familiei (§ 10 SGB V).
- **Asigurarea pentru îngrijire (Pflegeversicherung):** este obligatorie și merge împreună cu asigurarea de sănătate.
- **Indemnizația de boală (Krankengeld):** după primele șase săptămâni de boală, în care angajatorul îți plătește salariul, casa de sănătate îți plătește o indemnizație de boală, mai mică decât salariul (§ 44 și § 47 SGB V).
- **Țara în care lucrezi:** în Uniunea Europeană ești asigurat, în principiu, în țara în care lucrezi (Regulamentul UE 883/2004).

Termene care nu trebuie ratate

- **Alegerea casei de sănătate:** când începi să lucrezi, ai de regulă două săptămâni să-i spui angajatorului la ce casă de sănătate vrei să fii asigurat. Altfel te înregistrează angajatorul.
- **Fără pauză în asigurare:** nu lăsa nicio zi fără asigurare, de exemplu între două locuri de muncă sau după un concediu fără plată.
- **Schimbarea casei de sănătate:** posibilă după 12 luni sau mai devreme, dacă își crește contribuția suplimentară.
- **Boala:** îi spui angajatorului imediat. Adeverința medicală trebuie prezentată, de regulă, din a patra zi de boală, dacă contractul nu cere mai devreme.

Probleme frecvente

Ai stat o perioadă fără asigurare. Cine locuiește în Germania și nu a fost asigurat poate fi obligat să plătească retroactiv contribuțiile pentru toată perioada. Sumele pot fi mari. Cu cât rezolvi mai repede, cu atât e mai bine.

Datorii la casa de sănătate. Pentru cei care își plătesc singuri contribuțiile, de exemplu persoanele cu activitate pe cont propriu, datoriile cresc cu penalități lunare. Pe perioada datoriei, casa de sănătate poate plăti doar tratamentele urgente. Cere din timp o eșalonare a plății.

Familia rămâne în România și vine în vizită. Membrii familiei care nu locuiesc în Germania nu sunt automat asigurați aici. Întreabă casa de sănătate ce variante există.

Tratamentul dentar costă mult. Casa publică plătește tratamentul de bază și o parte fixă din proteze (Festzuschuss). Diferența o plătești tu, dacă nu ai o asigurare dentară suplimentară.

Treci de la o asigurare privată înapoi la casa publică. Asta nu este întotdeauna posibil, mai ales după o anumită vârstă. Gândește-te bine înainte să alegi asigurarea privată.

Exemplu tipic

O femeie își încheie contractul de muncă la sfârșitul lunii, iar noul loc de muncă începe abia peste șase săptămâni. Ea crede că rămâne asigurată automat. După câteva luni primește de la casa de sănătate o scrisoare cu contribuțiile de plătit pentru perioada dintre cele două contracte. Dacă ar fi anunțat din timp casa de sănătate, ar fi aflat de la început cum este asigurată în această perioadă și cât trebuie să plătească.

Ce faci concret

1. **Alege o casă de sănătate** când începi să lucrezi și spune-i angajatorului care este. Compară contribuția suplimentară și serviciile, de exemplu dacă au consultanță în română sau o aplicație bună.
2. **Asigură-ți familia:** întreabă casa de sănătate dacă soțul sau soția și copiii pot fi asigurați gratuit prin asigurarea familiei.
3. **Păstrează cardul de sănătate** la tine. Îl ceri la casa de sănătate, cu o poză.

4. **Între două locuri de muncă,** anunță casa de sănătate înainte și întreabă cum ești asigurat.
5. **Dacă ai datorii,** cere în scris o eșalonare și nu ignora scrisorile.
6. **Înainte de vacanța în România,** verifică dacă ai cardul european de sănătate pe spatele cardului de la casa de sănătate și o asigurare de călătorie.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Rămâi câteva săptămâni fără asigurare, între două locuri de muncă.
2. Crezi că ajunge cardul european de sănătate din România.
3. Nu-ți asiguri familia prin asigurarea gratuită a familiei, deși ai putea.
4. Ignori scrisorile despre datorii de la casa de sănătate.
5. Alegi asigurarea privată doar pentru că pare mai ieftină la început.

Ce asigurare suplimentară te poate ajuta

- **Asigurarea dentară suplimentară (Zahnzusatzversicherung)** poate acoperi o parte din diferența pe care o plătești la proteze, coroane sau implanturi. Are de obicei o perioadă de așteptare (Wartezeit) și sume maxime în primii ani.
- **Asigurarea suplimentară pentru spital (Krankenhauszusatzversicherung)** poate acoperi, de exemplu, rezerva cu unul sau două paturi sau tratamentul de către medicul-șef, după tarif.
- **Asigurarea de călătorie în străinătate (Auslandsreisekrankenversicherung)** poate acoperi tratamentele și transportul medical înapoi în Germania, inclusiv în timpul vizitelor în România, după tarif.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Pot rămâne asigurat în România dacă lucrez în Germania?

De regulă, nu. În Uniunea Europeană ești asigurat, în principiu, în țara în care lucrezi. Dacă lucrezi în Germania, ești asigurat la o casă de sănătate germană, iar contribuțiile se plătesc aici.

Este suficient cardul european de sănătate (EHIC) din România?

Nu, dacă locuiești în Germania. Cardul european acoperă doar tratamentele necesare în timpul unei șederi temporare, de exemplu în vacanță. Cine se mută în Germania trebuie să aibă o asigurare de sănătate germană.

Pot schimba casa de sănătate?

Da. După 12 luni la aceeași casă de sănătate o poți schimba, iar dacă își crește contribuția suplimentară (Zusatzbeitrag), poți schimba și mai devreme. Noua casă de sănătate se ocupă de cele mai multe formalități.

Soțul sau soția și copiii trebuie să plătească separat?

Nu întotdeauna. Prin asigurarea familiei (Familienversicherung), soțul sau soția și copiii fără venituri proprii peste o anumită limită pot fi asigurați gratuit la casa ta de sănătate publică. Limita de venit și vârsta copiilor se verifică la casa de sănătate.

Ce plătesc din buzunar la medic sau la farmacie?

Consultația la medic este, de regulă, gratuită cu cardul de sănătate. La medicamente pe rețetă plătești de obicei între 5 și 10 € pe medicament, iar la spital 10 € pe zi, cel mult 28 de zile pe an. Există o limită anuală, în funcție de venit, peste care poți fi scutit.

Am nevoie de o asigurare de călătorie când merg în România?

Este recomandabil. Cardul european acoperă doar tratamentele din sistemul public, în condițiile țării respective, iar transportul medical înapoi în Germania nu este acoperit. O asigurare de călătorie în străinătate (Auslandsreisekrankenversicherung) costă de obicei puțin și poate acoperi aceste costuri, după tarif.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/asigurarea-de-sanatate/

Medicul și urgențele în Germania: Hausarzt, 112 și 116117

Cum funcționează medicul de familie, trimiterea la specialist, urgențele cu 112 și 116117, concediul medical și cum găsești un medic care vorbește română.

În Germania, primul drum la medic este de obicei la medicul de familie. Pentru urgențe există două numere diferite, iar mulți le confundă. În acest capitol găsești cum funcționează cabinetele, ce faci noaptea sau în weekend și cum anunți corect boala la angajator.

Ce spune legea

- **Alegerea medicului:** cu asigurarea de la casa de sănătate publică poți alege liber medicul, dintre cei care au contract cu casele de sănătate (Kassenarzt).
- **Medicul de familie (Hausarzt):** este primul tău medic. Te tratează, îți dă rețete, concediu medical și, la nevoie, trimitere (Überweisung) la un specialist (Facharzt). La unele case de sănătate te poți înscrie într-un program cu medic de familie (Hausarztmodell), cu anumite avantaje.
- **Consultația:** cu cardul de sănătate, consultația la medic nu se plătește. La medicamente pe rețetă plătești de regulă între 5 și 10 € pe medicament.
- **Boala la serviciu:** îi spui angajatorului imediat că ești bolnav. Dacă boala durează mai mult de trei zile calendaristice, ai nevoie de adeverință medicală (Arbeitsunfähigkeitsbescheinigung – AU), iar angajatorul o poate cere și mai devreme (§ 5 EntgFG).
- **Adeverința electronică (eAU):** pentru asigurații la casa publică, medicul o trimite electronic la casa de sănătate, iar angajatorul o preia de acolo.
- **Salariul în caz de boală:** angajatorul plătește salariul până la șase săptămâni (Entgeltfortzahlung), apoi casa de sănătate plătește indemnizația de boală (Krankengeld).

Termene care nu trebuie ratate

- **Anunțul către angajator:** în prima zi de boală, înainte de începerea programului.
- **Adeverința medicală:** de regulă din a patra zi de boală, dacă angajatorul sau contractul nu cere mai devreme.
- **Prelungirea:** dacă rămâi bolnav mai mult, mergi la medic cel târziu în ziua de după ultima zi din adeverință, ca să nu rămână nicio zi neacoperită.
- **Programările la specialist:** pot dura săptămâni. Dacă e urgent, cere medicului de familie o trimitere cu mențiunea de urgență și sună la 116117 pentru o programare.

Numere de urgență

- **112:** ambulanța și pompierii, când viața este în pericol. Gratuit, în toată Uniunea Europeană, inclusiv în România.

- **110:** poliția.
- **116117:** serviciul medical de gardă (ärztlicher Bereitschaftsdienst), noaptea, în weekend și de sărbători, când situația nu pune viața în pericol. Tot aici primești ajutor pentru programări (Terminservice).
- **Farmaciile de gardă (Notdienstapotheke):** lista e afișată pe ușa fiecărei farmacii.
- **Centrul pentru intoxicații (Giftnotruf):** fiecare regiune are propriul număr. Notează-l pe cel din landul tău, mai ales dacă ai copii mici.

Probleme frecvente

Nu găsești medic de familie care să primească pacienți noi. În multe orașe, cabinetele sunt pline. Sună la mai multe, întreabă casa de sănătate și folosește serviciul 116117 pentru ajutor la programări.

Mergi la urgențele spitalului pentru orice. Urgențele (Notaufnahme) sunt pentru cazuri grave. Pentru o răceală sau o febră fără alte semne grave, aștepți ore întregi. Mai potrivit este serviciul de gardă de la 116117.

Nu anunți angajatorul la timp. Chiar dacă medicul trimite adeverința electronic, anunțul către angajator rămâne obligația ta. Fără el, poți primi un avertisment (Abmahnung).

Nu înțelegi ce spune medicul. Ia cu tine pe cineva care vorbește germana sau cere ca termenii importanți să-ți fie scriși. Nu semna nimic ce nu înțelegi, de exemplu acordul pentru o operație.

Ai fost la medic în România. Păstrează documentele și traducerea diagnosticelor importante. Medicul din Germania are nevoie de istoricul tău.

Exemplu tipic

Un bărbat are febră mare într-o sâmbătă seara. Nu știe ce să facă și merge la urgențele spitalului, unde așteaptă cinci ore. Luni dimineață uită să-și anunțe angajatorul, pentru că se gândește că medicul a trimis oricum adeverința. Angajatorul îi trimite un avertisment. Cu un telefon la 116117, ar fi primit mai repede un medic de gardă, iar un mesaj scurt către angajator luni dimineață ar fi evitat avertismentul.

Ce faci concret

1. **Caută-ți un medic de familie** cât ești sănătos, nu abia când ai nevoie.
2. **Ține cardul de sănătate** mereu la tine.
3. **Salvează în telefon numerele 112 și 116117** și numărul centrului pentru intoxicații din landul tău.
4. **Când te îmbolnăvești:** anunți angajatorul în prima zi, înainte de program, și mergi la medic.
5. **Pentru specialist:** cere de la medicul de familie o trimitere, mai ales dacă e urgent.
6. **Păstrează un dosar** cu rezultatele analizelor, scrisorile medicale (Arztbrief) și lista medicamentelor.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Nu ai medic de familie până când te îmbolnăvești.
2. Mergi la urgențele spitalului pentru probleme care nu sunt grave.
3. Nu-ți anunți angajatorul în prima zi de boală.
4. Lași o zi neacoperită între două adeverințe medicale.
5. Semnezi documente medicale pe care nu le înțelegi.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Asigurarea suplimentară pentru spital (Krankenhauszusatzversicherung)** poate acoperi, de exemplu, rezerva cu unul sau două paturi sau tratamentul de către medicul-șef, după tarif.
- **Asigurarea pentru indemnizația zilnică de boală (Krankentagegeldversicherung)** poate acoperi diferența dintre salariu și indemnizația de boală de la casa de sănătate. Este importantă mai ales pentru cei care lucrează pe cont propriu.
- **Asigurarea pentru pierderea capacității de muncă (Berufsunfähigkeitsversicherung – BU)** ajută când boala durează mult și nu mai poți lucra în meseria ta.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Pot merge direct la un medic specialist?

În prezent, da, la cei mai mulți specialiști. Totuși, mulți specialiști dau programări mai repede cu o trimitere (Überweisung) de la medicul de familie, iar la unii, de exemplu radiologi, ai nevoie de ea. Se discută o reformă prin care medicul de familie să fie, pe viitor, primul pas obligatoriu, dar nu este încă în vigoare.

Când sun la 112 și când la 116117?

La 112 suni când este în pericol viața: durere puternică în piept, dificultăți de respirație, semne de accident vascular, accident grav sau pierdere a cunoștinței. La 116117 suni când ai nevoie de un medic în afara programului cabinetelor, dar situația nu pune viața în pericol, de exemplu febră mare noaptea sau în weekend.

Trebuie să duc adeverința medicală la angajator?

Dacă ești asigurat la o casă de sănătate publică, de regulă nu. Medicul trimite adeverința electronic la casa de sănătate (eAU), iar angajatorul o preia de acolo. Tu trebuie însă să-i spui angajatorului imediat că ești bolnav și cât timp crezi că lipsești.

Pot primi concediu medical prin telefon?

În prezent, da, pentru boli ușoare, de cel mult cinci zile, dacă medicul te cunoaște deja. Guvernul plănuiește să renunțe la această variantă. Data nu este încă stabilită, așa că întreabă la cabinet ce se aplică în momentul respectiv.

Cum găsesc un medic care vorbește română?

În căutarea de medici a asociațiilor medicilor (Kassenärztliche Vereinigung), de exemplu pe 116117.de, poți filtra adesea după limbile vorbite în cabinet. Poți întreba și casa de sănătate, iar în orașele mari comunitatea românească are de obicei recomandări.

Ce plătesc la urgențele spitalului?

Tratamentul la urgențe (Notaufnahme) este acoperit de asigurarea de sănătate. Dacă rămâi internat, plătești de regulă 10 € pe zi, cel mult 28 de zile pe an. la cu tine cardul de sănătate.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/medicul-si-urgentele/

Harta asigurărilor în Germania: ce e obligatoriu și ce contează

Asigurările obligatorii, cele esențiale și cele pe termen lung în Germania, ce poți lăsa deoparte și noțiunile de bază: perioada de așteptare, franșiza și preavizul.

În Germania există o asigurare pentru aproape orice. Unele sunt obligatorii, altele te pot salva de datorii pe viață, iar altele sunt mai mult un lux. În acest capitol găsești o hartă simplă: ce e obligatoriu, ce e esențial, ce contează pe termen lung și ce poți lăsa deoparte.

Ce spune legea

- **Asigurarea de sănătate și asigurarea pentru îngrijire (Pflegeversicherung):** obligatorii pentru oricine locuiește în Germania.
- **Răspunderea civilă auto (Kfz-Haftpflichtversicherung):** obligatorie pentru orice mașină înmatriculată.
- **Câinii:** în unele landuri, răspunderea civilă pentru câine (Hundehaftpflicht) este obligatorie.
- **Dreptul de a renunța (Widerrufsrecht):** de regulă 14 zile de la primirea tuturor documentelor, la asigurarea de viață 30 de zile (§ 8 și § 152 VVG).
- **Întrebările dinainte de semnare:** trebuie să răspunzi complet și corect la întrebările asigurătorului, de exemplu despre sănătate. Altfel asigurătorul se poate retrage din contract sau poate refuza plata (§ 19 VVG).
- **Răspunderea pentru pagube:** cine produce altuia o pagubă din greșeală răspunde, de regulă, cu tot ce are, fără limită (§ 823 BGB). De aici vine importanța răspunderii civile private.

Termene care nu trebuie ratate

- **Renunțarea la un contract nou:** 14 zile, la asigurarea de viață 30 de zile.
- **Rezilierea obișnuită:** la multe asigurări, cu trei luni înainte de sfârșitul anului de asigurare. La asigurarea auto, de regulă până pe 30 noiembrie.
- **După o scumpire:** de regulă poți rezilia în termen de o lună de la primirea scrisorii.
- **După o pagubă:** la multe asigurări, ambele părți pot rezilia într-un anumit termen după reglementarea pagubei.
- **Anunțarea unei pagube:** cât mai repede. Termenele exacte sunt în condițiile contractului.

Harta asigurărilor

Obligatorii

- asigurarea de sănătate (Krankenversicherung) și asigurarea pentru îngrijire (Pflegeversicherung);
- răspunderea civilă auto (Kfz-Haftpflichtversicherung), dacă ai mașină;

- răspunderea civilă pentru câine (Hundehaftpflicht), în unele landuri.

Esențiale pentru aproape oricine

- **răspunderea civilă privată (Privathaftpflichtversicherung):** plătește pagubele pe care le provoci altora din neatenție. Costă de obicei puțin în raport cu ce protejează;
- **asigurarea bunurilor din locuință (Hausratversicherung):** acoperă lucrurile tale la incendiu, țeavă spartă, spargere sau furtună;
- **protecția juridică (Rechtsschutzversicherung):** poate prelua costurile avocatului și ale procesului în conflicte cu angajatorul, cu proprietarul sau în trafic.

Pe termen lung, pentru tine și familie

- **asigurarea pentru pierderea capacității de muncă (Berufsunfähigkeitsversicherung – BU):** îți plătește o rentă lunară dacă, din motive de sănătate, nu mai poți lucra în meseria ta. Pentru cine trăiește din salariu, este una dintre cele mai importante asigurări;
- **asigurarea de viață pentru risc de deces (Risikolebensversicherung):** protejează familia sau un credit dacă persoana care aduce venitul moare;
- **pensia:** pensia de stat germană este de multe ori mai mică decât se așteaptă oamenii. Despre variantele de completare găsești detalii în capitolul despre pensie.

De obicei mai puțin importante

Asigurările pentru telefon, ochelari sau bagaje, ori o a doua asigurare de răspundere civilă acoperă de obicei pagube mici sau ceva ce ai deja. Înainte să le încheii, verifică dacă nu ești deja protejat sau dacă ai putea plăti singur o astfel de pagubă.

Noțiuni de bază

- **Perioada de așteptare (Wartezeit):** intervalul de după începerea contractului în care asigurarea nu plătește încă, la anumite domenii. Este frecventă la protecția juridică și la asigurarea dentară.
- **Franșiza (Selbstbeteiligung):** partea dintr-o pagubă pe care o plătești tu.
- **Suma asigurată (Versicherungssumme):** cât plătește asigurarea cel mult. Dacă e prea mică, primești mai puțin decât paguba (subasigurare, Unterversicherung).
- **Obligațiile tale (Obliegenheiten):** de exemplu să anunți paguba la timp sau să nu lași geamul deschis când pleci. Dacă nu le respecți, asigurarea poate plăti mai puțin.
- **Preavizul (Kündigungsfrist):** cât timp înainte trebuie să reziliezi.

Probleme frecvente

Ai multe asigurări mici, dar lipsesc cele mari. O asigurare pentru telefon, dar fără răspundere civilă privată sau fără protecție pentru pierderea capacității de muncă.

Contractele vechi nu se mai potrivesc. Familia a crescut, ai cumpărat mașină sau te-ai mutat, dar polițele au rămas la fel.

Asigurări dublate. După căsătorie sau mutare, aceeași protecție apare de două ori.

Răspunsuri incomplete la întrebările despre sănătate. Fac probleme abia când ai nevoie de bani de la asigurare.

Prețul a fost singurul criteriu. O primă mică poate ascunde o franșiză mare sau excluderi importante.

Exemplu tipic

Un cuplu are cinci asigurări: două de răspundere civilă privată, una pentru telefon, una pentru ochelari și o asigurare auto. Când partenerul care aduce cea mai mare parte a venitului se îmbolnăvește grav și nu mai poate lucra, niciuna dintre aceste asigurări nu ajută. O verificare a contractelor ar fi arătat că lipsea tocmai protecția pentru pierderea capacității de muncă, iar o asigurare dublată putea fi reziliată.

Ce faci concret

1. **Strânge toate polițele** într-un singur dosar, pe hârtie sau pe telefon.
2. **Notează pentru fiecare:** ce acoperă, cât costă, franșiza și când poate fi reziliată.
3. **Verifică întâi ce e obligatoriu,** apoi ce te protejează de pagubele mari.
4. **Caută dublurile** și contractele care nu se mai potrivesc vieții tale de acum.
5. **Verifică o dată pe an,** de exemplu în noiembrie, odată cu asigurarea auto.
6. **Nu semna în grabă** și răspunde complet la întrebările despre sănătate.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Nu ai răspundere civilă privată.
2. Ai asigurări pentru pagube mici, dar nu și pentru riscurile mari.
3. Răspunzi incomplet la întrebările despre sănătate.
4. Plătești de două ori pentru aceeași protecție.
5. Nu-ți mai verifici contractele ani la rând.

Cum alegi ce ți se potrivește

Nu există o listă valabilă pentru toată lumea. Contează dacă ai familie, mașină, locuință închiriată sau proprie, credit și din ce trăiești. O regulă simplă: întâi te protejezi de pagubele pe care nu le-ai putea plăti niciodată singur, apoi de cele mari, și abia la urmă de cele mici.

Dacă vrei, îți verificăm gratuit asigurările pe care le ai deja și îți explicăm în română ce acoperă, ce lipsește și ce poți lăsa așa cum este.

Întrebări frecvente

Ce asigurări sunt obligatorii în Germania?

Pentru toată lumea: asigurarea de sănătate și asigurarea pentru îngrijire (Pflegeversicherung). Dacă ai mașină: răspunderea civilă auto (Kfz-Haftpflichtversicherung). În unele landuri, pentru anumiți câini sau pentru toți câinii, este obligatorie și răspunderea civilă pentru câine (Hundehaftpflicht).

Pot renunța la o asigurare pe care tocmai am semnat-o?

De regulă, da. La cele mai multe asigurări ai 14 zile să renunți (Widerrufsrecht, § 8 VVG), iar la asigurarea de viață 30 de zile (§ 152 VVG). Termenul începe după ce ai primit toate documentele: polița, condițiile și informările.

Cu cât timp înainte trebuie să reziliez o asigurare?

Depinde de contract. Multe asigurări se prelungesc automat cu un an, iar rezilierea trebuie să ajungă la asigurător, de obicei, cu trei luni înainte de sfârșitul anului de asigurare. La asigurarea auto, termenul obișnuit este de o lună, adică până pe 30 noiembrie.

Ce se întâmplă dacă nu răspund corect la întrebările despre sănătate?

La asigurările pentru pierderea capacității de muncă sau de viață, întrebările despre sănătate sunt foarte importante. Dacă răspunzi greșit sau incomplet, asigurătorul se poate retrage din contract sau poate refuza plata (§ 19 VVG). Răspunde complet și, dacă nu ești sigur, cere-ți fișa de la medic.

Am două asigurări de răspundere civilă. E rău?

Nu e rău, dar de obicei plătești degeaba de două ori: o pagubă este plătită o singură dată. Se întâmplă des după o căsătorie, când fiecare partener avea propria poliță. De regulă, una dintre ele se poate rezilia.

Ce înseamnă franșiza (Selbstbeteiligung)?

Este partea dintr-o pagubă pe care o plătești singur. De exemplu, cu o franșiză de 150 €, la o pagubă de 1.000 € asigurarea plătește 850 €. O franșiză mai mare înseamnă de obicei o primă mai mică.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/harta-asigurarilor-in-germania/

Chiria în Germania: drepturile chiriașului, pe înțeles

Contractul, garanția (Kaution), decontul de cheltuieli, majorarea chiriei, defectele, preavizul și predarea locuinței: ce spune legea și ce termene contează.

Cei mai mulți români și moldoveni din Germania locuiesc cu chirie. Legea germană îi protejează destul de bine pe chiriași, dar multe drepturi funcționează doar dacă le cunoști și respecți termenele. În acest capitol găsești, pe scurt, ce spune legea, ce probleme apar des și ce faci concret.

Ce spune legea

Regulile pentru chirie se află în Codul civil german (Bürgerliches Gesetzbuch – BGB), de la § 535. Cele mai importante, pe scurt:

- **Contractul (Mietvertrag):** proprietarul trebuie să-ți dea locuința într-o stare bună de folosit și s-o păstreze așa pe toată durata contractului (§ 535 BGB).
- **Garanția (Kaution):** cel mult trei chirii reci, fără cheltuieli. O poți plăti în trei rate lunare. Proprietarul trebuie s-o păstreze separat de banii lui, într-un cont cu dobândă (§ 551 BGB).
- **Cheltuielile (Nebenkosten):** pot fi cerute doar cheltuielile prevăzute în contract și permise de lege, de exemplu încălzirea, apa, gunoiul sau curățenia scării. Reparațiile și costurile de administrare nu intră aici.
- **Decontul anual (Nebenkostenabrechnung):** proprietarul trebuie să ți-l trimită în cel mult 12 luni de la sfârșitul perioadei decontate. Dacă întârzie, de regulă nu mai poate cere bani în plus (§ 556 BGB).
- **Majorarea chiriei (Mieterhöhung):** proprietarul poate cere o chirie mai mare până la nivelul chiriilor obișnuite din zonă (ortsübliche Vergleichsmiete). Majorarea are limite: chiria trebuie să fi rămas neschimbată cel puțin 15 luni, iar în trei ani nu poate crește cu mai mult de 20%, în multe orașe cu 15% (§ 558 BGB).
- **Frâna chiriei (Mietpreisbremse):** în orașele și zonele stabilite de fiecare land, chiria unui contract nou nu poate depăși, de regulă, cu mai mult de 10% chiria obișnuită din zonă (§ 556d BGB). Regula este valabilă până la sfârșitul lui 2029 și are excepții, de exemplu pentru clădirile noi.
- **Defectele (Mängel):** dacă locuința are un defect care îi afectează serios folosirea, chiria se reduce prin lege (§ 536 BGB). Defectul trebuie anunțat imediat proprietarului (§ 536c BGB).
- **Preavizul (Kündigung):** se dă doar în scris, cu semnătură (§ 568 BGB). Chiriașul are un termen de preaviz de trei luni. Proprietarul are nevoie de un motiv întemeiat, de exemplu nevoia proprie (Eigenbedarf), iar termenul lui crește cu durata contractului (§ 573 și § 573c BGB).

Termene care nu trebuie ratate

- **Anmeldung:** te înregistrezi la primărie în cel mult două săptămâni de la mutare. Proprietarul trebuie să-ți dea confirmarea de locuire (Wohnungsgeberbestätigung).
- **Defecte:** le anunți proprietarului imediat, în scris, cu poze.
- **Decontul de cheltuieli:** ai 12 luni de la primire ca să faci obiecții în scris.
- **Majorarea chiriei:** ai timp să te gândești până la sfârșitul celei de-a doua luni după ce ai primit cererea.
- **Preavizul tău:** trebuie să ajungă la proprietar până în a treia zi lucrătoare a lunii, ca luna respectivă să se numere în cele trei luni.
- **Restanțe:** dacă ai restanță cât două chirii lunare, proprietarul poate rezilia contractul fără preaviz (§ 543 BGB).

Probleme frecvente

Garanția nu este restituită. După mutare, proprietarul reține o parte mare din garanție pentru zugrăvit sau pentru urme de folosire normală. Uzura obișnuită (de exemplu urmele lăsate de mobilă) nu este însă o pagubă pe care s-o plătești tu.

Decontul de cheltuieli are o sumă mare de plătit. Mulți plătesc fără să verifice. Ai dreptul să vezi facturile pe care se bazează decontul (Belegeinsicht) și să verifici dacă au fost trecute costuri care nu au ce căuta acolo.

Mucegaiul (Schimmel). Proprietarul spune că nu aerisești corect, chiriașul spune că e o problemă a clădirii. Contează cauza, iar pozele, datele și o scrisoare trimisă la timp te ajută.

Rezilierea pentru nevoie proprie (Eigenbedarf). Proprietarul anunță că are nevoie de locuință pentru el sau pentru familie. Scrisoarea trebuie să explice motivul. În anumite situații grele, de exemplu boală sau vârstă înaintată, chiriașul se poate opune în scris (Widerspruch, § 574 BGB).

Clauze despre zugrăvit (Schönheitsreparaturen). Multe contracte cer zugrăvirea la mutare. Mai multe asemenea clauze au fost declarate nevalabile de instanțe, de exemplu când impun termene fixe sau când ai primit locuința nezugrăvită. Merită verificat înainte să plătești un zugrav.

Exemplu tipic

O familie se mută după patru ani. La predare, nimeni nu întocmește un protocol (Übergabeprotokoll). După două luni, proprietarul reține jumătate din garanție pentru zgârieturi pe parchet și pentru zugrăvit. Familia nu are poze de la mutare și nici de la predare, așa că îi este greu să arate ce era deja acolo și ce e uzură normală. Cu un protocol semnat de ambele părți și cu poze datate, discuția ar fi fost mult mai simplă.

Ce faci concret

1. **Înainte să semnezi:** citește tot contractul. Uită-te la chiria rece, la avansul pentru cheltuieli, la garanție și la clauzele despre zugrăvit, animale sau subînchiriere. Verifică dacă e o chirie în

trepte (Staffelmiete) sau legată de inflație (Indexmiete).

2. **Nu plăti nimic înainte să vezi locuința** și înainte să ai contractul semnat. Anunțurile false de chirie sunt frecvente.
3. **La mutare:** fă un protocol de predare-primire, cu poze datate ale fiecărei camere, ale contoarelor și ale defectelor existente. Păstrează o copie semnată.
4. **Când apare un defect:** anunță-l în scris, cu poze, și dă-i proprietarului un termen pentru reparație.
5. **Când primești decontul sau o cerere de majorare:** verifică termenele, cere facturile și nu semna nimic pe loc.
6. **Când pleci:** trimite preavizul pe hârtie, semnat, și păstrează dovada trimiterii. La predare, fă din nou protocol și poze.
7. **Dacă nu te înțelegi cu proprietarul:** cere sfatul unei asociații a chiriașilor (Mieterverein) sau al unui avocat. Pentru situația ta concretă, ei îți pot spune ce drepturi ai.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Plătești garanția sau prima chirie înainte să vezi locuința.
2. Nu faci protocol și poze la mutare și la predare.
3. Plătești decontul de cheltuieli fără să-l verifici.
4. Reduci singur chiria, mult, fără să anunți defectul în scris.
5. Dai preavizul prin e-mail sau WhatsApp, iar proprietarul nu este obligat să-l accepte.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Răspunderea civilă privată (Privathaftpflichtversicherung)** poate plăti, în funcție de contract, pagubele pe care le faci din neatenție în locuința închiriată (Mietsachschäden), de exemplu o chiuvetă spartă. Verifică dacă sunt incluse și cheile pierdute ale altora, cum ar fi cheia de la bloc.
- **Asigurarea bunurilor din locuință (Hausratversicherung)** acoperă lucrurile tale, de exemplu la incendiu, la o țeavă spartă sau la spargere.
- **Protecția juridică pentru locuință (Wohnungs-Rechtsschutz)** poate prelua, în funcție de contract, costurile avocatului într-un conflict cu proprietarul. Atenție la perioada de așteptare (Wartezeit): un conflict început înainte de încheierea poliței sau în perioada de așteptare, de obicei, nu este acoperit.

Ce acoperă exact polița ta se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ți-o explicăm în română.

Întrebări frecvente

Pot plăti garanția (Kaution) în rate?

Da. Legea îți permite să plătești garanția în trei rate lunare egale. Prima rată este datorată la începutul contractului, iar celelalte două odată cu următoarele chirii (§ 551 BGB).

În cât timp trebuie să-mi dea proprietarul garanția înapoi?

Legea nu stabilește un termen fix. Proprietarul are la dispoziție un timp rezonabil ca să verifice dacă mai are pretenții, de regulă câteva luni. Poate păstra o parte până la următorul decont de cheltuieli, dacă se așteaptă la o plată în plus.

Pot anunța încetarea contractului prin e-mail sau WhatsApp?

Nu. Preavizul pentru o locuință trebuie dat în scris, pe hârtie, cu semnătura ta (§ 568 BGB). Un e-mail sau un mesaj nu este suficient. Trimite scrisoarea astfel încât să poți dovedi data primirii.

Pot reduce singur chiria dacă locuința are un defect?

Dacă un defect afectează serios folosirea locuinței, chiria se reduce automat prin lege (§ 536 BGB), dar numai după ce ai anunțat defectul proprietarului. Cât anume poți reduce depinde de caz. O reducere prea mare te poate pune în situația de a avea restanțe, de aceea mulți chiriași plătesc în continuare integral, cu mențiunea „sub rezervă" (unter Vorbehalt), și se informează înainte.

Ce înseamnă Kaltmiete și Warmmiete?

Chiria rece (Kaltmiete) este chiria fără cheltuieli. Chiria caldă (Warmmiete) include în plus avansul lunar pentru cheltuieli, cum ar fi încălzirea, apa sau gunoiul. O dată pe an primești decontul (Nebenkostenabrechnung), în care se vede dacă avansul a fost suficient.

Am nevoie de asigurare ca să închiriez o locuință?

Legea nu te obligă, dar unii proprietari cer o asigurare de răspundere civilă privată (Privathaftpflichtversicherung). Pentru chiriași sunt utile mai ales răspunderea civilă privată, asigurarea bunurilor din locuință (Hausratversicherung) și protecția juridică pentru locuință (Wohnungs-Rechtsschutz). Ce acoperă exact depinde de contract.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/chiria-in-germania/

Vecinii și viața în bloc în Germania: reguli, liniște și pagube

Regulamentul blocului, orele de liniște, conflictele cu vecinii și ce faci la inundație sau incendiu: cine plătește pagubele și ce asigurări contează.

În Germania, viața în bloc are reguli clare, iar vecinii se așteaptă să fie respectate. Multe conflicte pornesc de la lucruri mici: zgomot, gunoi, scara murdară. Iar o țeavă spartă sau o mașină de spălat care curge poate produce pagube mari și la vecini. În acest capitol găsești regulile de bază și ce faci când se întâmplă ceva.

Ce spune legea

- **Regulamentul blocului (Hausordnung):** face de obicei parte din contractul de închiriere. Stabilește, de exemplu, orele de liniște, curățenia scării, gunoiul și ce ai voie să lași pe hol.
- **Liniștea:** liniștea de noapte este, de regulă, între 22:00 și 6:00, după legile landurilor. Duminica și de sărbători se cere liniște toată ziua. Mașinile de tuns iarba și alte aparate zgomotoase în aer liber au ore stricte (32. BImSchV).
- **Folosirea locuinței:** ai voie să trăiești normal: copiii au voie să se joace, muzica la volum normal este permisă. Zgomotul puternic sau repetat, care îi deranjează serios pe ceilalți, nu este permis.
- **Detectoarele de fum (Rauchwarnmelder):** sunt obligatorii în toate landurile, în dormitoare, camerele copiilor și pe holurile care duc spre ele.
- **Răspunderea pentru pagube:** cine produce altuia o pagubă din greșeală răspunde, de regulă, fără limită (§ 823 BGB).
- **Concilierea:** în unele landuri, pentru anumite conflicte între vecini, trebuie încercată o conciliere (Schlichtung) înainte de proces (§ 15a EGZPO).

Termene care nu trebuie ratate

- **Paguba de apă sau incendiul:** anunți imediat proprietarul sau administratorul și asigurarea.
- **Paguba produsă vecinului:** o anunți imediat la răspunderea civilă privată.
- **Zgomotul de la vecini:** notează-l în jurnal timp de câteva săptămâni, ca să ai dovezi.
- **Reducerea chiriei din cauza zgomotului:** îi anunți proprietarului problema imediat, în scris.

Probleme frecvente

Zgomot de la vecini. Muzică noaptea, pași puternici, petreceri. Primul pas este o discuție calmă. Dacă nu ajută, jurnalul zgomotului și o scrisoare către proprietar sunt următorii pași.

Conflicte pentru curățenie și gunoi. Mulți nu știu că în bloc se separă gunoiul pe tipuri și că, prin regulament, curățenia scării se face uneori pe rând. Află regulile de la proprietar sau de la vecini.

Țeava spartă sau mașina de spălat care curge. Apa ajunge repede la vecinul de dedesubt. Pagubele pot fi de mii de euro.

Incendiu în bucătărie. O tigaie cu ulei uitată pe foc poate distruge apartamentul și poate afecta tot blocul.

Lucruri lăsate pe hol. Pantofi, biciclete sau dulapuri pe scară pot bloca drumul de evacuare și duc la avertismente de la proprietar.

Exemplu tipic

O familie pleacă de acasă cu mașina de spălat pornită. Furtunul se desprinde, iar apa trece prin tavan la vecinul de dedesubt. Familia oprește apa, face poze și anunță imediat proprietarul, vecinul și răspunderea civilă privată. Pagubele de la vecin sunt reglementate de răspunderea civilă, iar parchetul propriu al familiei, care era un bun al ei, de asigurarea bunurilor din locuință, după condițiile contractelor. Fără aceste asigurări, familia ar fi plătit singură.

Ce faci concret

1. **Citește regulamentul blocului** și păstrează o copie.
2. **Prezintă-te vecinilor** când te muți. O relație bună rezolvă multe conflicte înainte să înceapă.
3. **Respectă orele de liniște,** mai ales noaptea și duminica.
4. **Nu lăsa mașina de spălat sau mașina de spălat vase pornită** când pleci de acasă.
5. **Verifică detectoarele de fum** și nu le scoate bateriile.
6. **La un conflict:** vorbește întâi calm, apoi notează problemele și scrie proprietarului.
7. **La o pagubă:** oprește sursa, fă poze, anunță proprietarul, vecinul și asigurarea.

Ce faci la inundație sau incendiu

- **Incendiu:** ieși din locuință, închide ușa în urma ta și sună la **112**. Nu folosi liftul.
- **Apă:** oprește robinetul principal de apă, scoate din priză aparatele electrice din zona udă și anunță vecinii de dedesubt.
- **După aceea:** fă poze, anunță proprietarul și asigurarea, păstrează lucrurile stricate până când asigurarea îți spune ce să faci. Detaliile le găsești în capitolul despre anunțarea unei daune.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Nu citești regulamentul blocului.
2. Faci zgomot noaptea sau duminica fără să știi regulile.
3. Lași aparatele cu apă pornite când pleci.
4. Nu ai răspundere civilă privată când produci o pagubă la vecin.
5. Rezolvi conflictele cu vecinii prin certuri, nu prin discuții și dovezi.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Răspunderea civilă privată (Privathaftpflichtversicherung)** poate plăti pagubele pe care le produci vecinilor sau proprietarului, de exemplu o inundație.
- **Asigurarea bunurilor din locuință (Hausratversicherung)** poate acoperi lucrurile tale la apă de la conducte, incendiu, spargere sau furtună. Pagubele de la ploi torențiale sau inundații din exterior (Elementarschäden) sunt de obicei incluse doar dacă le-ai adăugat separat.
- **Asigurarea pentru geamuri (Glasversicherung)** poate acoperi geamurile, plita de sticlă ceramică sau ușile de sticlă, după tarif.
- **Protecția juridică (Rechtsschutzversicherung)** poate prelua costurile unui avocat în anumite conflicte legate de locuință, după tarif și după perioada de așteptare.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Care sunt orele de liniște în Germania?

Liniștea de noapte este, de regulă, între 22:00 și 6:00, iar duminica și de sărbători se cere liniște toată ziua. Multe blocuri au, prin regulamentul blocului (Hausordnung), și o pauză de liniște la prânz. Regulile exacte depind de land, de oraș și de regulamentul blocului tău.

Vecinul face zgomot în fiecare seară. Ce pot face?

Întâi vorbește calm cu el. Dacă nu ajută, notează într-un jurnal al zgomotului (Lärmprotokoll) data, ora, durata și tipul zgomotului și anunță proprietarul sau administratorul. Noaptea, la zgomot mare, poți suna la poliție, la 110. Dacă zgomotul durează, poate fi și un motiv de reducere a chiriei.

Mașina mea de spălat a inundat apartamentul vecinului. Cine plătește?

Pentru paguba vecinului răspunzi tu, dacă ești vinovat, iar răspunderea ta civilă privată (Privathaftpflichtversicherung) poate plăti, după tarif. Pagubele la lucrurile tale le poate acoperi asigurarea bunurilor din locuință (Hausratversicherung), iar pagubele la clădire, asigurarea clădirii, încheiată de proprietar.

Am voie să fac grătar pe balcon?

Depinde de contractul de închiriere și de regulamentul blocului. Multe interzic grătarul cu cărbuni, dar permit grătarul electric. Chiar și acolo unde e permis, fumul nu trebuie să deranjeze mult vecinii. Verifică mai întâi contractul.

Am voie să las căruciorul copilului pe scară?

De regulă, da, dacă nu blochează drumul de evacuare și dacă nu ai alt loc rezonabil pentru el. Bicicletele, pantofii sau dulapurile pe hol sunt de obicei interzise. Verifică regulamentul blocului.

Cine plătește dacă se sparge geamul?

Dacă l-ai spart tu, de regulă îl plătești tu. O asigurare pentru geamuri (Glasversicherung) poate acoperi spargerea geamurilor, a plitei de sticlă ceramică sau a ușilor de sticlă, după tarif. Dacă geamul se strică fără vina ta, de exemplu din cauza vechimii, îl repară de obicei proprietarul.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/vecinii-si-viata-in-bloc/

Cumpărarea unei locuințe în Germania: costuri, notar și asigurări

Ce trebuie să știi când cumperi o casă sau un apartament în Germania: costurile suplimentare, notarul, cartea funciară, asociația proprietarilor și asigurările.

Pentru mulți români din Germania, o casă sau un apartament propriu este un pas mare. Procesul de cumpărare e diferit de cel din România: notarul are un rol central, costurile suplimentare sunt mari, iar proprietatea trece abia după înscrierea în cartea funciară. În acest capitol găsești pașii principali, costurile și asigurările de care ai nevoie.

Ce spune legea

- **Contractul la notar:** cumpărarea unui imobil este valabilă doar printr-un contract încheiat la notar (§ 311b BGB).
- **Proiectul de contract:** ca persoană privată, trebuie să-l primești, de regulă, cu cel puțin două săptămâni înainte de semnare (§ 17 alin. 2a BeurkG).
- **Cartea funciară (Grundbuch):** devii proprietar abia la înscrierea ta în cartea funciară. Până atunci, o înscriere provizorie (Auflassungsvormerkung) te protejează.
- **Impozitul pe achiziție (Grunderwerbsteuer):** între 3,5 % și 6,5 % din preț, în funcție de land.
- **Comisionul agentului imobiliar:** la case și apartamente, dacă agentul lucrează pentru ambele părți, cumpărătorul plătește cel mult jumătate (§ 656c BGB).
- **Asigurarea clădirii:** trece de regulă automat la cumpărător, care o poate rezilia în termen de o lună de la înscrierea în cartea funciară (§ 95 și § 96 VVG).
- **Impozitul anual pe proprietate (Grundsteuer):** se plătește în fiecare an, la primărie.

Termene care nu trebuie ratate

- **Proiectul de contract:** cel puțin două săptămâni înainte de semnare. Folosește-le ca să-l citești cu atenție.
- **Plata prețului:** doar după confirmarea scrisă a notarului (Fälligkeitsmitteilung).
- **Impozitul pe achiziție:** se plătește de obicei într-o lună de la primirea deciziei de la fisc.
- **Asigurarea clădirii:** dacă vrei să o schimbi, reziliezi în termen de o lună de la înscrierea în cartea funciară.

Pașii cumpărării

1. **Stabilește bugetul,** inclusiv costurile suplimentare și o rezervă pentru reparații.
2. **Caută și vizitează locuințe.** la cu tine pe cineva care se pricepe la construcții.
3. **Cere documentele:** extrasul din cartea funciară, planurile, certificatul energetic (Energieausweis) și, la apartamente, documentele asociației proprietarilor.

4. **Rezolvă finanțarea** înainte să semnezi la notar.
5. **Primește și citește proiectul de contract,** cu cel puțin două săptămâni înainte.
6. **Semnează la notar.** Notarul citește contractul cu voce tare. Pune întrebări dacă ceva nu e clar și ia un traducător dacă nu înțelegi bine germana.
7. **Plătește prețul** după confirmarea notarului și impozitul pe achiziție după decizia fiscului.
8. **Primește cheile** și verifică asigurările din ziua predării.

Probleme frecvente

Costurile suplimentare sunt subestimate. Impozitul, notarul, cartea funciară și comisionul pot depăși 10 % din preț.

Reparații ascunse sau mari. Acoperișul, încălzirea sau umezeala din pivniță pot costa zeci de mii de euro. Multe contracte exclud răspunderea vânzătorului pentru defecte (Gewährleistungsausschluss), cu excepția celor ascunse cu intenție.

La apartamente: reparații hotărâte de asociație. Dacă fondul de reparații e mic și asociația a decis lucrări mari, poți primi o factură suplimentară (Sonderumlage).

Nu înțelegi contractul. Contractul de la notar e complicat și în germană. Notarul trebuie să-l explice, dar nu negociază pentru tine.

Asigurarea clădirii fără Elementarschäden. După ploi torențiale sau inundații, multe case nu sunt acoperite.

Exemplu tipic

O familie cumpără o casă veche. Bugetul acoperă prețul, dar nu și costurile suplimentare și reparațiile. După mutare, încălzirea se strică, iar o ploaie torențială inundă pivnița. Asigurarea clădirii preluată de la vânzător nu includea Elementarschäden. O verificare a casei cu un specialist și a asigurării preluate, în prima lună după înscrierea în cartea funciară, ar fi arătat la timp aceste riscuri.

Ce faci concret

1. **Calculează costurile suplimentare** pentru landul tău.
2. **Verifică locuința** cu un specialist în construcții, înainte de semnare.
3. **Cere toate documentele,** iar la apartamente și documentele asociației proprietarilor.
4. **Citește proiectul de contract** în cele două săptămâni și pune întrebări notarului.
5. **Verifică asigurarea clădirii** preluată de la vânzător: ce acoperă și dacă include Elementarschäden.
6. **Gândește-te la protecția familiei,** dacă locuința e plătită pe ani lungi.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Uiți de costurile suplimentare.
2. Cumperi fără o verificare a stării clădirii.
3. Nu citești documentele asociației proprietarilor.
4. Semnezi un contract pe care nu-l înțelegi.
5. Nu verifici asigurarea clădirii preluată de la vânzător.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Asigurarea clădirii (Wohngebäudeversicherung)** poate acoperi pagubele la casă produse de incendiu, apă de la conducte, furtună sau grindină. **Elementarschäden**, de exemplu ploi torențiale, inundații sau alunecări de teren, se adaugă de obicei separat.
- **Răspunderea civilă privată (Privathaftpflichtversicherung)** acoperă de obicei și casa în care locuiești. Pentru o locuință închiriată altora sau un teren poate fi nevoie de o răspundere separată pentru proprietari (Haus- und Grundbesitzerhaftpflicht).
- **Asigurarea bunurilor din locuință (Hausratversicherung)** acoperă lucrurile din casă.
- **Asigurarea de viață pentru risc de deces (Risikolebensversicherung)** și **protecția pentru pierderea capacității de muncă (BU)** pot ajuta familia să păstreze locuința dacă venitul dispare.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Ce costuri suplimentare am la cumpărarea unei locuințe?

Pe lângă preț, plătești impozitul pe achiziția imobiliară (Grunderwerbsteuer), între 3,5 % și 6,5 % din preț, în funcție de land, plus notarul și înscrierea în cartea funciară, de obicei în jur de 1,5–2 %. Dacă ai lucrat cu un agent imobiliar, se adaugă comisionul lui. Costurile suplimentare pot ajunge, în total, la 10–15 % din preț.

De ce am nevoie de notar?

În Germania, contractul de cumpărare a unui imobil este valabil doar dacă e încheiat la notar (§ 311b BGB). Notarul citește contractul cu voce tare, explică clauzele și se ocupă de înscrierea în cartea funciară (Grundbuch). Ca persoană privată, trebuie să primești proiectul de contract, de regulă, cu cel puțin două săptămâni înainte de semnare.

Când devin proprietar?

Abia după înscrierea în cartea funciară, care poate dura câteva săptămâni sau luni. Până atunci, notarul îți asigură locul printr-o înscriere provizorie (Auflassungsvormerkung). Prețul îl plătești doar după ce notarul îți confirmă în scris că toate condițiile sunt îndeplinite.

Se preia asigurarea clădirii de la vânzător?

Da, de regulă asigurarea existentă a clădirii (Wohngebäudeversicherung) trece automat la cumpărător (§ 95 VVG). Ai apoi dreptul să o reziliezi în termen de o lună de la înscrierea în cartea funciară. Verifică dacă acoperă și ploile torențiale și inundațiile (Elementarschäden).

Ce verific la un apartament într-un bloc cu mai mulți proprietari?

Cere procesele-verbale ale ultimelor adunări ale proprietarilor, actul de împărțire a clădirii (Teilungserklärung), planul economic, suma lunară de plată (Hausgeld) și fondul de reparații (Erhaltungsrücklage). Din ele vezi dacă urmează reparații mari, pe care le vei plăti și tu.

Ce asigurări îmi trebuie ca proprietar?

Pentru o casă, asigurarea clădirii este foarte importantă, ideal cu Elementarschäden. Răspunderea civilă privată acoperă de obicei și casa locuită de tine, iar pentru o casă închiriată altora sau un teren gol poate fi nevoie de o răspundere separată. Dacă locuința e plătită cu un credit, merită verificată și protecția familiei, de exemplu printr-o asigurare de viață pentru risc de deces.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/cumpararea-unei-locuinte/

Contractul de muncă în Germania: drepturile tale ca angajat

Contractul de muncă în Germania: perioada de probă, salariul minim, concediul, boala, orele suplimentare, munca prin agenție și ce faci când nu primești salariul.

Contractul de muncă stabilește aproape tot: salariul, programul, concediul și preavizul. Mulți români semnează contracte în germană fără să le înțeleagă sau încep să lucreze fără nimic în scris. În acest capitol găsești drepturile de bază ale unui angajat în Germania și la ce să fii atent înainte să semnezi.

Ce spune legea

- **Condițiile în scris (Nachweisgesetz):** angajatorul trebuie să-ți dea în scris condițiile esențiale ale contractului. Cele mai importante, de exemplu salariul și programul, cel târziu în prima zi de lucru.
- **Salariul minim (Mindestlohn):** 13,90 € brut pe oră în 2026 și 14,60 € de la 1 ianuarie 2027. Contractele colective pot prevedea mai mult.
- **Timpul de lucru:** de regulă cel mult 8 ore pe zi, maximum 10 ore, dacă în medie nu se depășesc 8 (Arbeitszeitgesetz). Între două zile de lucru ai cel puțin 11 ore de odihnă.
- **Concediul de odihnă:** cel puțin 20 de zile pe an la o săptămână de 5 zile (§ 3 BUrlG).
- **Boala:** angajatorul îți plătește salariul până la șase săptămâni (Entgeltfortzahlung), după ce ai lucrat la el cel puțin patru săptămâni.
- **Perioada de probă (Probezeit):** cel mult șase luni, cu preaviz de două săptămâni.
- **Munca prin agenție (Zeitarbeit):** după nouă luni la aceeași firmă, ai dreptul, în principiu, la același salariu ca angajații firmei (Equal Pay).
- **Termenul general de prescripție:** de regulă trei ani pentru salariile neplătite. Dar contractul poate avea termene mult mai scurte (Ausschlussfristen).

Termene care nu trebuie ratate

- **Condițiile scrise:** cele mai importante, cel târziu în prima zi de lucru.
- **Termenele de decădere (Ausschlussfristen):** dacă sunt în contract, adesea trei luni. După ele nu mai poți cere salariul sau orele suplimentare.
- **Boala:** anunți angajatorul în prima zi, înainte de program.
- **Concediul:** concediul neluat se pierde, de regulă, la sfârșitul anului, iar în anumite cazuri se poate reporta până la 31 martie. Se pierde însă doar dacă angajatorul te-a anunțat din timp și te-a îndemnat să-l iei.
- **Concedierea:** ai doar trei săptămâni să o contești la tribunalul muncii. Detalii în capitolul despre concediere.

Ce verifici înainte să semnezi

- salariul brut și dacă e pe oră sau pe lună;
- numărul de ore pe săptămână și cum se plătesc orele suplimentare;
- locul de muncă și dacă poți fi trimis și în alte locuri;
- perioada de probă și preavizul;
- zilele de concediu;
- termenele de decădere (Ausschlussfristen);
- dacă se aplică un contract colectiv (Tarifvertrag);
- la munca prin agenție: la ce firmă lucrezi și cine îți plătește salariul.

Probleme frecvente

Lucrezi fără nimic în scris. Când apar probleme, e greu să dovedești salariul promis sau orele lucrate.

Ore suplimentare neplătite. Mulți lucrează 50 de ore pe săptămână și sunt plătiți pentru 40. Fără notițe proprii, e greu să ceri diferența.

Deduceri ilegale din salariu. De exemplu, sume mari pentru cazare, transport sau echipament. Cere un fluturaș de salariu (Lohnabrechnung) în fiecare lună și verifică-l.

Salariul vine cu întârziere sau deloc. Nu aștepta luni de zile. Termenele din contract pot fi scurte.

Ești bolnav și angajatorul te presează să vii la lucru. Cu adeverință medicală nu trebuie să lucrezi, iar boala singură nu este un motiv legal de concediere.

Exemplu tipic

Un muncitor lucrează luni la rând câte 10 ore pe zi, dar pe fluturaș apar doar 8. Abia după cinci luni vrea să ceară diferența. În contract scrie că pretențiile trebuie cerute în scris în trei luni. Pentru lunile mai vechi, cererea vine prea târziu. Dacă ar fi cerut lunar, în scris, orele în plus și ar fi avut o evidență a lor, ar fi putut recupera mai mult.

Ce faci concret

1. **Cere contractul sau condițiile în scris** înainte de prima zi de lucru.
2. **Citește-l cu cineva care înțelege germana,** înainte să semnezi.
3. **Notează-ți zilnic orele lucrate,** cu pauzele.
4. **Verifică fluturașul de salariu** în fiecare lună.
5. **Cere în scris** orice sumă care lipsește, imediat.
6. **Păstrează toate documentele:** contract, fluturași, mesaje, planuri de lucru.
7. **La probleme serioase:** cere sfatul unui sindicat, al unui centru de consiliere pentru lucrători străini sau al unui avocat.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Începi să lucrezi fără nimic în scris.
2. Semnezi un contract pe care nu-l înțelegi.
3. Nu-ți notezi orele lucrate.
4. Nu verifici fluturașul de salariu.
5. Aștepți prea mult până ceri banii neplătiți.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Protecția juridică pentru muncă (Arbeits-Rechtsschutz)** poate prelua costurile avocatului și ale procesului într-un conflict cu angajatorul, după perioada de așteptare. La tribunalul muncii, în primă instanță, fiecare parte își plătește de regulă singură avocatul, chiar dacă câștigă.
- **Asigurarea pentru pierderea capacității de muncă (Berufsunfähigkeitsversicherung – BU)** te ajută dacă nu mai poți lucra în meseria ta din motive de sănătate.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Cât este salariul minim în Germania?

În 2026, salariul minim legal este de 13,90 € brut pe oră. De la 1 ianuarie 2027 crește la 14,60 €. În unele domenii, contractele colective (Tarifvertrag) prevăd salarii minime mai mari.

Am nevoie de un contract scris?

Contractul de muncă poate fi încheiat și verbal, dar angajatorul trebuie să-ți dea în scris condițiile importante: salariul, programul, locul de muncă, concediul și preavizul. Cele mai importante trebuie să le primești cel târziu în prima zi de lucru (Nachweisgesetz). Nu începe să lucrezi fără nimic în scris.

Câte zile de concediu am?

Prin lege, cel puțin 24 de zile lucrătoare pe an la o săptămână de 6 zile, adică 20 de zile la o săptămână de 5 zile (§ 3 BUrlG). Multe contracte dau mai mult. Dreptul complet îl ai după primele șase luni de muncă.

Trebuie plătite orele suplimentare?

Depinde de contract. Dacă angajatorul a cerut sau a acceptat orele suplimentare, acestea trebuie, de regulă, plătite sau compensate cu timp liber. O clauză vagă de tipul „toate orele suplimentare sunt incluse în salariu” este adesea fără efect. Notează-ți zilnic orele lucrate.

Ce înseamnă perioada de probă?

Este o perioadă de cel mult șase luni la începutul contractului (Probezeit). În acest timp, atât tu, cât și angajatorul puteți rezilia contractul cu un preaviz de două săptămâni (§ 622 alin. 3 BGB).

Ce fac dacă angajatorul nu-mi plătește salariul?

Cere-l în scris, cu termen. Verifică în contract dacă există termene de decădere (Ausschlussfristen), adesea de trei luni, după care nu mai poți cere banii. Dacă angajatorul nu plătește, poți merge la tribunalul muncii (Arbeitsgericht). Dacă firma intră în insolvență, poți primi indemnizația de insolvență (Insolvenzgeld) pentru ultimele trei luni.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/contractul-de-munca/

Minijob și Teilzeit în Germania: limite, contribuții și drepturi

Minijob până la 603 € în 2026, midijob până la 2.000 €, munca cu jumătate de normă: ce contribuții plătești, cum ești asigurat și ce drepturi ai.

Mulți români din Germania lucrează cu minijob, cu jumătate de normă sau combină un loc de muncă principal cu unul mic. Diferențele dintre aceste variante sunt mari: la contribuții, la asigurarea de sănătate și la pensie. În acest capitol găsești regulile de bază, ca să alegi în cunoștință de cauză.

Ce spune legea

- **Minijobul (geringfügige Beschäftigung):** salariu de cel mult 603 € pe lună în 2026 și 633 € de la 1 ianuarie 2027. Limita crește odată cu salariul minim.
- **Contribuțiile în minijob:** angajatorul plătește contribuții forfetare. Tu plătești de regulă doar o parte mică la pensie, de care poți cere să fii scutit.
- **Asigurarea de sănătate:** minijobul nu te asigură la sănătate și nici la șomaj.
- **Midijobul (Übergangsbereich):** salariu între 603,01 € și 2.000 € pe lună în 2026. Ești asigurat complet, cu contribuții reduse.
- **Munca cu normă redusă (Teilzeit):** ai aceleași drepturi ca angajații cu normă întreagă, proporțional cu orele: salariu pe oră, concediu, salariu în caz de boală, preaviz (TzBfG).
- **Drepturile în minijob:** salariul minim, concediul plătit, salariul în caz de boală și protecția la concediere se aplică și în minijob.
- **Reducerea timpului de lucru:** după șase luni, la firmele cu peste 15 angajați, poți cere Teilzeit. La firmele cu peste 45 de angajați poți cere și o reducere pe o perioadă limitată, între unu și cinci ani (Brückenteilzeit, § 9a TzBfG).

Termene care nu trebuie ratate

- **Limita de câștig:** verifică lunar că nu treci de 603 € în medie. Altfel minijobul devine loc de muncă cu contribuții complete.
- **Scutirea de contribuția la pensie:** se cere în scris angajatorului, de obicei la începutul minijobului.
- **Cererea de Teilzeit:** în scris, cu cel puțin trei luni înainte de data dorită.
- **Asigurarea de sănătate:** dacă minijobul e singurul tău venit, asigură-te din prima zi pe altă cale.

Minijob, midijob sau Teilzeit?

Minijobul e potrivit pe lângă un loc de muncă principal, pentru studenți, pensionari sau pentru cine e asigurat prin familie. Ca singur loc de muncă, minijobul nu-ți dă asigurare de sănătate, nici

indemnizație de șomaj, iar la pensie aduce foarte puțin.

Midijobul îți dă protecție completă, la sănătate, pensie și șomaj, cu contribuții mai mici la salarii mici.

Teilzeit este un contract obișnuit, cu mai puține ore. Totul se calculează proporțional, inclusiv concediul.

Probleme frecvente

Minijobul e singurul venit, iar asigurarea de sănătate lipsește. Pot apărea datorii mari la casa de sănătate. Verifică din prima zi cum ești asigurat.

Nu primești concediu plătit sau salariu când ești bolnav. Mulți angajatori spun că „la minijob nu există așa ceva". Nu e adevărat: și în minijob ai dreptul la ele.

Treci peste limită fără să-ți dai seama. Ore în plus în câteva luni pot depăși media anuală. Atunci se plătesc contribuții complete.

Al doilea minijob. Al doilea minijob pe lângă un loc de muncă principal nu mai e scutit de contribuții.

Te scutești de contribuția la pensie fără să te gândești. Pare că primești câțiva euro în plus, dar pierzi ani de contribuție la pensie.

Exemplu tipic

O mamă lucrează doar cu minijob, crezând că rămâne asigurată la sănătate prin soț. Când soțul își schimbă locul de muncă și trece la o asigurare privată, asigurarea gratuită a familiei se încheie, iar ea rămâne fără asigurare câteva luni, fără să știe. O întrebare pusă la timp la casa de sănătate ar fi arătat că trebuie să se asigure singură sau că, printr-un midijob, ar fi fost asigurată complet.

Ce faci concret

1. **Verifică cum ești asigurat la sănătate** înainte să începi un minijob.
2. **Cere contractul în scris,** și la minijob.
3. **Notează-ți orele** și verifică dacă primești cel puțin salariul minim.
4. **Cere concediul și salariul pe zilele de boală,** pentru că ai dreptul la ele.
5. **Gândește-te la pensie** înainte să ceri scutirea de contribuție.
6. **Dacă vrei mai puține ore,** depune cererea de Teilzeit în scris, cu cel puțin trei luni înainte.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Crezi că minijobul te asigură la sănătate.
2. Accepți că la minijob nu ai concediu sau salariu când ești bolnav.
3. Treci peste limita de câștig fără să știi.
4. Te scutești de contribuția la pensie fără să te gândești la viitor.
5. Lucrezi fără contract scris.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Asigurarea pentru pierderea capacității de muncă (Berufsunfähigkeitsversicherung – BU)** este importantă și la venituri mici, pentru că protecția de la stat este redusă.
- **Pensia privată sau prin angajator** poate completa pensia, mai ales dacă ai ani cu minijob sau cu normă redusă.
- **Protecția juridică pentru muncă (Arbeits-Rechtsschutz)** poate prelua costurile unui avocat, de exemplu când angajatorul nu plătește concediul sau zilele de boală.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Cât am voie să câștig într-un minijob?

În 2026, cel mult 603 € pe lună, în medie pe an. De la 1 ianuarie 2027, limita crește la 633 €, odată cu salariul minim. Ocazional, de cel mult două ori pe an, poți depăși limita dacă a fost neprevăzut, de exemplu când înlocuiești un coleg bolnav.

Sunt asigurat la sănătate prin minijob?

Nu. Minijobul nu îți dă asigurare de sănătate. Ai nevoie de altă asigurare, de exemplu prin locul de muncă principal, prin asigurarea gratuită a familiei (Familienversicherung) sau o asigurare plătită de tine.

Pot avea un minijob pe lângă locul de muncă principal?

Da, un minijob pe lângă un loc de muncă obișnuit rămâne, de regulă, scutit de contribuțiile tale la asigurările sociale, cu excepția pensiei. Al doilea minijob se adună însă cu locul de muncă principal și se plătesc contribuții pe el.

Trebuie să plătesc contribuție la pensie în minijob?

De regulă, da: o parte mică, în prezent 3,6 % din salariu, care îți aduce ani de contribuție la pensie. Poți cere în scris angajatorului să fii scutit de ea (Befreiung von der Rentenversicherungspflicht). Gândește-te bine, pentru că anii aceștia contează la pensie.

Ce este un midijob?

Este un loc de muncă cu un salariu între 603,01 € și 2.000 € pe lună, în 2026 (Übergangsbereich). Ești asigurat complet, la sănătate, pensie și șomaj, dar plătești contribuții reduse, care cresc treptat cu salariul.

Am dreptul să lucrez cu jumătate de normă?

Dacă lucrezi de cel puțin șase luni la o firmă cu peste 15 angajați, poți cere să-ți reduci timpul de lucru (§ 8 TzBfG). Cererea se face în scris, cu cel puțin trei luni înainte. Angajatorul o poate refuza doar din motive de organizare a firmei.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/minijob-si-teilzeit/

Concedierea în Germania: drepturile tale și ce faci după

Concediere în Germania: când te protejează legea, termenul de 3 săptămâni, preavizul, acordul de încetare și ce faci la Agentur für Arbeit.

O concediere vine de multe ori pe neașteptate. În primele zile contează două lucruri: să nu ratezi termenele și să nu semnezi nimic în grabă. În acest capitol găsești ce spune legea, ce probleme apar des și ce faci concret.

Ce spune legea

- **Forma scrisă:** concedierea este valabilă doar pe hârtie, cu semnătura originală (§ 623 BGB). Același lucru este valabil pentru acordul de încetare a contractului (Aufhebungsvertrag).
- **Termenul de preaviz (Kündigungsfrist):** pentru angajat, de regulă patru săptămâni, până la data de 15 sau până la sfârșitul lunii. Pentru angajator, termenul crește cu vechimea: o lună după doi ani, două luni după cinci ani și tot așa, până la șapte luni după 20 de ani (§ 622 BGB). Contractul colectiv sau contractul de muncă pot prevedea alte termene.
- **Protecția împotriva concedierii (Kündigungsschutzgesetz):** se aplică, de regulă, dacă lucrezi de mai mult de șase luni la o firmă cu mai mult de zece angajați. Atunci angajatorul are nevoie de un motiv: legat de persoana ta (de exemplu o boală de lungă durată), de comportamentul tău (de obicei după un avertisment scris, Abmahnung) sau de motive economice (§ 1 KSchG).
- **Termenul de trei săptămâni:** dacă vrei să contești concedierea, depui acțiunea la tribunalul muncii (Arbeitsgericht) în cel mult trei săptămâni de la primirea scrisorii (§ 4 KSchG).
- **Concedierea fără preaviz (fristlose Kündigung):** e posibilă doar pentru un motiv grav (§ 626 BGB).
- **Consiliul angajaților (Betriebsrat):** dacă există unul, trebuie consultat înainte de fiecare concediere. Altfel concedierea nu este valabilă (§ 102 BetrVG).
- **Protecție specială:** femeile însărcinate și cele aflate în concediu de maternitate, părinții aflați în concediul pentru creșterea copilului (Elternzeit), persoanele cu handicap grav și membrii consiliului angajaților pot fi concediați doar în condiții stricte.

Termene care nu trebuie ratate

- **Contestarea concedierii:** trei săptămâni de la primirea scrisorii (§ 4 KSchG). După acest termen, concedierea devine de regulă valabilă, chiar dacă avea greșeli.
- **Agentur für Arbeit:** te anunți în cel mult trei zile după ce afli de concediere sau, dacă afli mai devreme, cu cel puțin trei luni înainte de încetare (§ 38 SGB III).
- **Ca șomer:** te anunți ca șomer (arbeitslos) cel târziu în prima zi fără loc de muncă.

Probleme frecvente

Concedierea vine pe WhatsApp sau verbal. Nu este valabilă în această formă, dar mulți angajatori trimit apoi și scrisoarea. Notează data la care ai primit fiecare document.

Angajatorul îți propune un acord de încetare (Aufhebungsvertrag). Pare mai simplu, dar dacă semnezi fără un motiv întemeiat, ajutorul de șomaj (Arbeitslosengeld) poate fi suspendat până la 12 săptămâni (Sperrzeit, § 159 SGB III). Nu semna pe loc.

Ești concediat în perioada de probă. Preavizul e scurt, de regulă două săptămâni, iar protecția împotriva concedierii nu se aplică încă.

Lucrezi printr-o firmă de muncă temporară (Zeitarbeit). Și aici se aplică termenele de preaviz și termenul de trei săptămâni, chiar dacă misiunea la firma unde lucrai s-a încheiat.

Salariul pe ultimele luni sau concediul neluat nu sunt plătite. Ai dreptul la ele. Cere-le în scris și ține cont de termenele din contract și din contractul colectiv, care pot fi scurte.

Exemplu tipic

Un muncitor primește vineri o scrisoare de concediere din motive economice. Nu înțelege bine textul în germană și așteaptă o lună, crezând că poate contesta oricând. Când merge la un avocat, termenul de trei săptămâni a trecut deja. Concedierea poate să fi avut greșeli, de exemplu consiliul angajaților nu fusese consultat, dar după acest termen ele nu mai pot fi invocate.

Ce faci concret

1. **Notează data** la care ai primit scrisoarea și păstrează plicul.
2. **Nu semna nimic pe loc:** nici acord de încetare, nici confirmări pe care nu le înțelegi.
3. **Anunță-te la Agentur für Arbeit** în cel mult trei zile, online sau personal.
4. **Cere sfatul cât mai repede:** un avocat specializat în dreptul muncii, sindicatul, dacă ești membru, sau biroul de cereri al tribunalului muncii (Rechtsantragsstelle), unde poți depune acțiunea și fără avocat.
5. **Dacă ai protecție juridică**, cere asigurătorului confirmarea acoperirii (Deckungszusage) înainte de a da mandat avocatului.
6. **Cere actele de la angajator:** adeverința de angajator pentru Agentur für Arbeit (Arbeitsbescheinigung) și o recomandare scrisă (Arbeitszeugnis), la care ai dreptul (§ 109 GewO).
7. **Verifică ce ți se mai datorează:** salariul până la ultima zi, orele suplimentare și zilele de concediu neluate.
8. **Dacă nu ai dreptul la ajutor de șomaj** sau acesta nu ajunge, poți cere ajutorul de bază de la Jobcenter (neue Grundsicherung, fostul Bürgergeld).

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Lași să treacă termenul de trei săptămâni.
2. Semnezi pe loc un acord de încetare.
3. Nu te anunți la timp la Agentur für Arbeit.
4. Nu verifici dacă scrisoarea a fost dată corect, în scris și cu semnătură originală.
5. Uiți de salariul restant, de orele suplimentare și de zilele de concediu neluate.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Protecția juridică pentru activitatea profesională (Berufs-Rechtsschutz)** poate prelua, în funcție de contract, costurile avocatului și ale procesului la tribunalul muncii. Atenție la perioada de așteptare (Wartezeit): de obicei câteva luni. Un conflict început înainte de încheierea poliței sau în perioada de așteptare de obicei nu este acoperit.
- **Asigurarea pentru pierderea capacității de muncă (Berufsunfähigkeitsversicherung)** nu ajută la concediere, dar te protejează dacă nu mai poți lucra din motive de sănătate, una dintre cauzele frecvente ale concedierii pe motive legate de persoană.

Ce acoperă exact polița ta se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ți-o explicăm în română.

Întrebări frecvente

Este valabilă o concediere primită pe WhatsApp sau pe e-mail?

Nu. Concedierea trebuie dată în scris, pe hârtie, cu semnătura originală a angajatorului (§ 623 BGB). Un mesaj pe WhatsApp, un e-mail sau o poză a scrisorii nu sunt suficiente. Totuși, nu ignora un astfel de mesaj: cere sfatul unui avocat și ține cont de termenul de trei săptămâni.

Am dreptul la o compensație (Abfindung) dacă sunt concediat?

În general, legea nu dă un drept automat la compensație. Ea se obține de multe ori prin negociere sau printr-o înțelegere la tribunalul muncii. O excepție este oferta scrisă a angajatorului la o concediere din motive economice (§ 1a KSchG), cu o jumătate de salariu lunar pentru fiecare an lucrat, dacă nu contești concedierea.

Pot fi concediat în perioada de probă?

Da. În perioada de probă, de cel mult șase luni, termenul de preaviz este de regulă de două săptămâni, iar legea protecției împotriva concedierii nu se aplică încă.

Ce se întâmplă cu zilele de concediu neluate?

Dacă nu le mai poți lua până la încetarea contractului, angajatorul trebuie să ți le plătească (§ 7 alin. 4 BUrlG).

Când trebuie să merg la Agentur für Arbeit?

Te anunți ca persoană în căutarea unui loc de muncă (arbeitsuchend) în cel mult trei zile după ce afli de concediere. Dacă afli cu mai mult de trei luni înainte de încetare, te anunți cu cel puțin trei luni înainte. Dacă întârzii, ajutorul de șomaj poate fi suspendat o săptămână. Te poți anunța și online.

Cine îmi plătește avocatul la tribunalul muncii?

În prima instanță, fiecare parte își plătește de regulă propriul avocat, chiar dacă câștigă (§ 12a ArbGG). Costurile pot fi preluate de asigurarea de protecție juridică pentru activitatea profesională (Berufs-Rechtsschutz), dacă a fost încheiată din timp, de sindicat, dacă ești membru, sau, la venituri mici, prin ajutorul public pentru costurile procesului (Prozesskostenhilfe).

Citește online: dorincocieru.com/ghid/concedierea-in-germania/

Accidentul de muncă în Germania: ce faci și cine plătește

Accidentul la muncă sau pe drum spre muncă: medicul special (D-Arzt), asigurarea de accidente de la Berufsgenossenschaft, indemnizațiile și ce nu este acoperit.

Un accident la muncă se poate întâmpla oricui: pe șantier, în depozit, la volan sau pe drumul spre serviciu. În Germania, pentru astfel de accidente există o asigurare specială, plătită de angajator. Ca ea să funcționeze, trebuie să știi la ce medic mergi și ce anunți. În acest capitol găsești pașii importanți.

Ce spune legea

- **Asigurarea legală de accidente (gesetzliche Unfallversicherung):** toți angajații sunt asigurați automat, inclusiv cei cu minijob, ucenicii și cei din prima zi de lucru. Contribuția o plătește doar angajatorul (SGB VII).
- **Ce este acoperit:** accidentele la locul de muncă, accidentele pe drumul direct spre și de la muncă (Wegeunfall) și bolile profesionale (Berufskrankheit).
- **Cine plătește:** asociația profesională a domeniului tău (Berufsgenossenschaft) sau, în sectorul public, casa de accidente (Unfallkasse).
- **Anunțul angajatorului:** dacă nu poți lucra mai mult de trei zile, angajatorul trebuie să anunțe accidentul la asociația profesională (Unfallanzeige, § 193 SGB VII).
- **Indemnizația:** după șase săptămâni de salariu plătit de angajator primești indemnizația pentru accidentați (Verletztengeld), de regulă 80 % din salariul brut obișnuit, dar nu mai mult decât salariul net (§ 47 SGB VII).
- **Renta:** dacă, după 26 de săptămâni, capacitatea de muncă rămâne redusă cu cel puțin 20 %, poți primi o rentă (Verletztenrente, § 56 SGB VII).

Termene care nu trebuie ratate

- **Anunțul către angajator:** imediat, în aceeași zi, chiar dacă rana pare mică.
- **Medicul D-Arzt:** cât mai repede, mai ales dacă nu poți lucra a doua zi.
- **Anunțul angajatorului către asociația profesională:** în trei zile, dacă nu poți lucra mai mult de trei zile.
- **Rănile mici:** se notează imediat în registrul de prim ajutor (Verbandbuch) al firmei.

Ce acoperă și ce nu

Acoperit: accidentul în timpul lucrului, inclusiv în pauză pe drumul spre cantină, drumul direct spre și de la muncă, ocolurile pentru copii sau pentru o mașină folosită în comun, deplasările în interes de serviciu și bolile profesionale recunoscute.

De regulă neacoperit: accidentele din timpul liber, din concediu sau acasă, ocolurile pentru cumpărături sau treburi personale, accidentele sub influența alcoolului, dacă alcoolul a fost cauza principală. Pentru aceste situații există asigurarea privată de accidente.

Probleme frecvente

Nu spui medicului că a fost accident de muncă. Atunci tratamentul merge prin casa de sănătate, nu prin asociația profesională. Spune clar de la început că e un accident de muncă sau pe drum spre muncă.

Angajatorul nu vrea să anunțe accidentul. Unii angajatori se tem de costuri sau controale. Anunțul este însă obligatoriu. Dacă nu-l face, poți anunța și tu accidentul la asociația profesională.

Rana pare mică, așa că nu o anunți. O tăietură sau o entorsă poate avea urmări după câteva săptămâni. Fără anunț și fără notare în registrul de prim ajutor, e greu să dovedești mai târziu că s-a întâmplat la muncă.

Accidentul pe drum. Dacă te-ai oprit la cumpărături, de exemplu, discuția despre acoperire poate deveni complicată. Notează exact traseul și ora.

Asociația profesională nu recunoaște accidentul sau urmările lui. Poți face contestație (Widerspruch), de regulă în termen de o lună de la decizie.

Exemplu tipic

Un muncitor cade de pe o scară pe șantier și își sucește glezna. Crede că nu e nimic grav și termină ziua. A doua zi glezna e umflată și merge la medicul de familie, fără să spună că a fost un accident de muncă. După trei săptămâni se vede o fisură, iar asociația profesională întreabă de ce accidentul nu a fost anunțat la timp. Un anunț în aceeași zi la șef, o notare în registrul de prim ajutor și o vizită la medicul D-Arzt ar fi evitat discuțiile.

Ce faci concret

1. **La o urgență,** sună la 112.
2. **Anunță-ți imediat șeful,** chiar dacă rana pare mică.
3. **Notează accidentul** în registrul de prim ajutor al firmei: data, ora, locul, ce s-a întâmplat și martorii.
4. **Mergi la un medic D-Arzt** și spune de la început că e un accident de muncă sau pe drum spre muncă.
5. **Păstrează toate documentele:** rapoarte medicale, scrisori de la asociația profesională, deciziile.
6. **Verifică deciziile** și, dacă nu ești de acord, fă contestație în termen.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Nu anunți accidentul pentru că pare mic.
2. Nu spui medicului că e un accident de muncă.
3. Mergi la medicul de familie în loc de medicul D-Arzt, când ar fi nevoie de el.
4. Nu notezi martorii și detaliile.
5. Crezi că asigurarea de la muncă te acoperă și în timpul liber.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Asigurarea privată de accidente (private Unfallversicherung)** te acoperă și în timpul liber, acasă sau în concediu, unde asigurarea de la muncă nu plătește. Plătește de obicei o sumă unică la urmări de durată, după tarif.
- **Asigurarea pentru pierderea capacității de muncă (Berufsunfähigkeitsversicherung – BU)** plătește o rentă lunară dacă nu mai poți lucra în meseria ta, indiferent dacă motivul e un accident sau o boală.
- **Protecția juridică (Rechtsschutzversicherung)** poate prelua costurile unui avocat într-un conflict cu angajatorul sau, după tarif, cu asociația profesională.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Cine plătește dacă am un accident la muncă?

Asigurarea legală de accidente (gesetzliche Unfallversicherung), prin asociația profesională a angajatorului tău (Berufsgenossenschaft). Contribuția o plătește doar angajatorul. Asigurarea plătește tratamentul, recuperarea și, la nevoie, indemnizații și rentă.

Sunt asigurat și pe drum spre muncă?

Da, pe drumul direct între casă și locul de muncă (Wegeunfall). Sunt acoperite și unele ocoluri, de exemplu ca să duci copilul la grădiniță sau pentru o mașină folosită în comun cu colegii. Dacă te oprești pentru cumpărături sau treburi personale, pe această porțiune de regulă nu mai ești asigurat.

Ce este medicul D-Arzt?

Medicul de accidente de muncă (Durchgangsarzt) este un medic specializat, de obicei chirurg ortoped, cu aprobare de la asociațiile profesionale. După un accident de muncă mergi la el, mai ales dacă nu poți lucra mai mult decât ziua accidentului sau dacă tratamentul durează mai mult de o săptămână. La urgență, suni la 112.

Ce primesc dacă nu pot lucra mult timp?

Primele șase săptămâni îți plătește angajatorul salariul. Apoi primești indemnizația pentru accidentați (Verletztengeld), de regulă 80 % din salariul brut obișnuit, dar nu mai mult decât salariul net. Dacă rămân urmări de durată, poți primi o rentă (Verletztenrente).

Sunt asigurat și dacă lucrez de acasă sau am minijob?

Da. Angajații cu minijob sunt asigurați la fel ca ceilalți. În munca de acasă (Homeoffice), activitățile pentru serviciu sunt asigurate, iar din 2021 și drumul de acasă la grădinița copilului, în anumite condiții.

Pot cere despăgubiri de la angajator sau de la un coleg?

De regulă nu. Angajatorul și colegii sunt, în principiu, scutiți de răspundere pentru accidentele de muncă, cu excepția celor produse intenționat (§ 104 și § 105 SGB VII). În schimb, plătește asigurarea de accidente. Despăgubirea pentru durere (Schmerzensgeld) nu este însă inclusă.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/accidentul-de-munca/

Lucrul pe cont propriu în Germania: Gewerbe, facturi și asigurări

Cum pornești o activitate pe cont propriu (Gewerbe) în Germania: înregistrarea, regula pentru firmele mici, facturile, falsa activitate pe cont propriu și asigurările.

Mulți români din Germania lucrează pe cont propriu: în construcții, curățenie, transport, îngrijire sau ca meșteșugari. Libertatea e mai mare, dar și responsabilitatea: îți plătești singur asigurările, îți faci facturile și ții legătura cu fiscul. În acest capitol găsești pașii de început și capcanele frecvente.

Ce spune legea

- **Înregistrarea (Gewerbeanmeldung):** o activitate comercială sau meșteșugărească se înregistrează la biroul de comerț (Gewerbeamt) înainte de începere (§ 14 GewO).
- **Profesiile liberale (Freiberufler):** de exemplu traducători, profesori sau designeri. Nu au nevoie de Gewerbe, ci se anunță direct la fisc.
- **Meșteșugurile cu autorizare (zulassungspflichtiges Handwerk):** unele meserii, de exemplu electrician sau instalator, cer o calificare de maistru sau una echivalentă. O calificare din România poate fi recunoscută.
- **Fiscul:** după înregistrare, completezi online, prin ELSTER, chestionarul pentru fisc (Fragebogen zur steuerlichen Erfassung), în cel mult o lună (§ 138 AO). Primești apoi un număr fiscal (Steuernummer).
- **Regula pentru firmele mici (Kleinunternehmerregelung):** cu vânzări de cel mult 25.000 € în anul anterior și de cel mult 100.000 € în anul curent poți lucra fără TVA (§ 19 UStG).
- **Asigurarea de sănătate:** este obligatorie. Când lucrezi pe cont propriu, o plătești singur, în întregime.
- **Pensia:** cei mai mulți dintre cei care lucrează pe cont propriu nu sunt asigurați automat la pensia de stat. Pentru unele meserii, de exemplu unii meșteșugari, asigurarea la pensie este obligatorie.

Termene care nu trebuie ratate

- **Înregistrarea:** înainte de prima lucrare.
- **Chestionarul pentru fisc:** în cel mult o lună de la începerea activității.
- **Declarațiile de TVA:** dacă plătești TVA, de regulă lunar sau trimestrial la început.
- **Plățile anticipate de impozit (Vorauszahlungen):** de obicei trimestrial, după ce le stabilește fiscul.
- **Declarația anuală de impozit:** în fiecare an, de obicei până la 31 iulie al anului următor, cu prelungire dacă lucrezi cu un consilier fiscal.

Ce trebuie să conțină o factură

- numele și adresa ta și ale clientului;
- numărul fiscal sau codul de TVA (USt-IdNr.);
- data facturii și un număr unic de factură;
- ce ai livrat sau ce lucrare ai făcut și când;
- suma netă, TVA-ul și suma totală sau, dacă aplici regula pentru firmele mici, mențiunea că nu se calculează TVA (§ 19 UStG).

Facturile electronice devin treptat obligatorii între firme. Întreabă consilierul fiscal ce se aplică în cazul tău.

Probleme frecvente

Lucrezi pentru un singur client, ca un angajat. Program fix, instrucțiuni, uneltele firmei: acestea sunt semne de falsă activitate pe cont propriu. Riscul e mare atât pentru tine, cât și pentru client.

Nu pui deoparte bani pentru impozite. Impozitul pe venit, TVA-ul și uneori impozitul pe activitatea comercială (Gewerbesteuer) vin după luni de zile, cu sume mari. Pune deoparte o parte din fiecare plată primită.

Nu ai asigurare de sănătate sau ai datorii la ea. Pentru cei care lucrează pe cont propriu, datoriile la casa de sănătate cresc repede. Plătește la timp și anunță casa de sănătate când se schimbă venitul.

Lucrezi fără răspundere civilă pentru activitate. O pagubă la un client, de exemplu o țeavă găurită sau o podea stricată, poate costa mii de euro. Răspunderea civilă privată nu acoperă activitatea profesională.

Nu te gândești la pensie. Fără contribuții, ani întregi lipsesc la pensie.

Exemplu tipic

Un meseriaș își deschide un Gewerbe și lucrează doi ani aproape doar pentru o singură firmă de construcții, cu program fix și cu uneltele firmei. La un control, se constată falsă activitate pe cont propriu. Firma trebuie să plătească retroactiv contribuții sociale, iar colaborarea se încheie. O clarificare a statutului la început, la Deutsche Rentenversicherung, și mai mulți clienți ar fi evitat situația.

Ce faci concret

1. **Clarifică dacă ai nevoie de Gewerbe** sau ești profesie liberă și dacă meseria ta cere autorizare.
2. **Înregistrează activitatea** la biroul de comerț, înainte de prima lucrare.
3. **Completează chestionarul pentru fisc** prin ELSTER, în cel mult o lună.
4. **Hotărăște** dacă aplici regula pentru firmele mici.
5. **Deschide un cont separat** pentru activitate și pune deoparte bani pentru impozite.
6. **Asigură-te la sănătate** și gândește-te la pensie și la răspunderea pentru activitate.

7. **Lucrează pentru mai mulți clienți,** ca să nu pari angajat.
8. **Păstrează toate facturile și chitanțele,** de regulă cel puțin opt ani pentru documentele contabile.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Lucrezi pentru un singur client, ca un angajat.
2. Nu pui deoparte bani pentru impozite.
3. Lucrezi fără răspundere civilă pentru activitate.
4. Nu te asiguri pentru boală de lungă durată și pentru pensie.
5. Faci facturi incomplete.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Răspunderea civilă pentru activitate (Betriebshaftpflichtversicherung)** poate plăti pagubele pe care le produci clienților sau altora în timpul lucrului.
- **Asigurarea pentru indemnizația zilnică de boală (Krankentagegeldversicherung)** poate acoperi venitul pierdut când ești bolnav, pentru că nu ai un angajator care să-ți plătească salariul.
- **Asigurarea pentru pierderea capacității de muncă (Berufsunfähigkeitsversicherung – BU)** te ajută dacă nu mai poți lucra în meseria ta.
- **Pensia privată** poate înlocui, măcar în parte, pensia de stat care lipsește.
- **Protecția juridică pentru firme (Firmen-Rechtsschutz)** poate prelua costurile unui avocat, de exemplu în conflicte cu clienții care nu plătesc, după tarif.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Unde îmi înregistrez activitatea pe cont propriu?

La biroul de comerț al orașului (Gewerbeamt), înainte să începi lucrul (Gewerbeanmeldung). Biroul anunță apoi automat fiscul, camera de comerț (IHK) sau camera meșteșugarilor (Handwerkskammer). Profesiile liberale (Freiberufler), de exemplu traducătorii, nu au nevoie de Gewerbe, ci se anunță direct la fisc.

Ce înseamnă regula pentru firmele mici (Kleinunternehmerregelung)?

Dacă venitul din vânzări (Umsatz) a fost în anul anterior de cel mult 25.000 € și în anul curent nu trece de 100.000 €, poți lucra fără TVA (Umsatzsteuer, § 19 UStG). Pe factură nu treci TVA, dar scrii că aplici această regulă. Dacă treci de 100.000 € în cursul anului, regula se încheie imediat.

Ce este falsa activitate pe cont propriu?

Este situația în care lucrezi pe cont propriu doar pe hârtie, dar în realitate ca un angajat (Scheinselbstständigkeit): ai un singur client, primești instrucțiuni, ai program fix și lucrezi cu uneltele lui. Atunci se pot cere retroactiv contribuții sociale. Statutul îl poți clarifica la Deutsche Rentenversicherung (Statusfeststellungsverfahren).

Trebuie să am asigurare de sănătate dacă lucrez pe cont propriu?

Da, asigurarea de sănătate este obligatorie și pentru cei care lucrează pe cont propriu. Poți rămâne la casa de sănătate publică, ca asigurat voluntar, sau poți alege o asigurare privată. Contribuția o plătești singur, în întregime.

Am nevoie de un consilier fiscal?

Nu este obligatoriu, dar la început ajută mult. Un consilier fiscal (Steuerberater) te poate ajuta cu chestionarul pentru fisc, cu declarațiile de impozit și cu TVA-ul. Costul lui se poate deduce, de regulă, ca cheltuială a activității.

Ce asigurări sunt importante pentru cine lucrează pe cont propriu?

Asigurarea de sănătate este obligatorie. Foarte importante sunt și răspunderea civilă pentru activitate (Betriebshaftpflichtversicherung), protecția pentru pierderea capacității de muncă și pensia, pentru că, de regulă, statul nu te mai asigură automat. Ce ți se potrivește depinde de meserie.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/lucrul-pe-cont-propriu/

Mașina în Germania: înmatriculare, TÜV, asigurare și reguli de iarnă

Mașina adusă din România, înmatricularea, TÜV, tipurile de asigurare auto, clasa de bonus, schimbarea asigurării până pe 30 noiembrie și cauciucurile de iarnă.

Mașina este pentru mulți români și moldoveni din Germania indispensabilă: pentru drumul la muncă, pentru familie și pentru drumurile acasă. În acest capitol găsești ce trebuie să știi despre înmatriculare, inspecția tehnică, asigurare și regulile de iarnă.

Ce spune legea

- **Înmatricularea (Zulassung):** cine își mută domiciliul în Germania trebuie, de regulă, să-și înmatriculeze mașina aici. Detaliile și termenele le afli la biroul de înmatriculări (Zulassungsstelle) din orașul tău.
- **Asigurarea obligatorie:** fără răspundere civilă auto (Kfz-Haftpflichtversicherung), mașina nu poate fi înmatriculată și nu are voie să circule.
- **Inspecția tehnică (Hauptuntersuchung):** de regulă la doi ani, iar la o mașină nouă prima dată după trei ani (§ 29 StVZO).
- **Impozitul auto (Kraftfahrzeugsteuer):** se plătește anual, prin debitare directă, către vamă (Zoll). Suma depinde, printre altele, de motor și de emisii.
- **Zonele de mediu (Umweltzone):** în multe orașe ai voie să intri doar cu autocolantul verde de emisii (Feinstaubplakette).
- **Cauciucurile de iarnă:** pe polei, zăpadă sau gheață sunt obligatorii cauciucurile cu simbolul alpin (§ 2 alin. 3a StVO).
- **Permisul de conducere:** un permis dintr-o țară a Uniunii Europene este recunoscut în Germania.

Termene care nu trebuie ratate

- **Inspecția tehnică:** data o vezi pe autocolantul de pe numărul din spate. Dacă o depășești, riști o amendă, iar după mai mult de două luni amenda crește.
- **Schimbarea asigurării:** la cele mai multe contracte, rezilierea trebuie să ajungă la asigurător până pe **30 noiembrie**.
- **Scumpirea asigurării:** de regulă poți rezilia în termen de o lună de la scrisoarea cu prețul nou.
- **Mutarea:** când îți schimbi adresa, o actualizezi și în actele mașinii, la biroul de înmatriculări.

Probleme frecvente

Mașina rămâne ani la rând cu numere românești. Mulți amână înmatricularea în Germania. Asta poate aduce amenzi și discuții cu asigurarea după un accident. Întreabă din timp la biroul de înmatriculări ce acte îți trebuie, de exemplu certificatul de conformitate (COC).

Prețul asigurării e mult mai mare decât te așteptai. În Germania, prețul depinde mult de clasa de bonus (Schadenfreiheitsklasse). Fără istoric recunoscut, începi de la o clasă mică. Uneori se poate prelua clasa unui membru al familiei, de exemplu de la un părinte care nu mai conduce, în funcție de asigurător.

Asigurarea a fost aleasă doar după preț. O ofertă ieftină poate avea o franșiză mare sau poate exclude lucruri importante. Contează ce acoperă, nu doar cât costă.

Cauciucuri de vară iarna. Pe lângă amendă, după un accident asigurarea casco poate reduce plata dacă vede neglijență gravă, în funcție de contract.

Mașină cumpărată de la o persoană privată. Mulți uită că asigurarea vânzătorului nu trece automat la ei. Ai nevoie de propria asigurare și de numărul eVB înainte să mergi la înmatriculare.

Exemplu tipic

O familie se mută din România cu mașina și o înmatriculează în Germania după câteva luni. La asigurare, pornește de la o clasă de bonus mică și plătește mult. Abia după un an află că asigurătorul ar fi putut lua în calcul, la decizia lui, cei zece ani fără accidente din România, dacă ar fi avut o adeverință de la asigurătorul de acolo. Adeverința ar fi trebuit cerută înainte de mutare.

Ce faci concret

1. **Înainte de mutare:** cere de la asigurătorul din România o adeverință cu istoricul fără daune și păstrează actele mașinii, inclusiv certificatul de conformitate (COC), dacă îl ai.
2. **Încheie asigurarea auto în Germania** și cere numărul eVB.
3. **Programează-te la biroul de înmatriculări.** De obicei îți trebuie: actul de identitate, confirmarea de domiciliu (Anmeldung), actele mașinii, numărul eVB, dovada inspecției tehnice și datele contului pentru impozitul auto.
4. **Notează data inspecției tehnice** și programează-te din timp.
5. **Verifică în fiecare toamnă asigurarea:** ce acoperă, cât costă și dacă vrei să schimbi până pe 30 noiembrie.
6. **Schimbă la timp cauciucurile** și verifică simbolul alpin.
7. **Când îți schimbi adresa,** actualizează și actele mașinii.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Amâni ani la rând înmatricularea în Germania.
2. Nu ceri adeverința cu istoricul fără daune din România.
3. Alegi asigurarea doar după preț, fără să compari ce acoperă.
4. Uiți data inspecției tehnice.
5. Conduci iarna cu cauciucuri fără simbolul alpin.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Răspunderea civilă auto (Kfz-Haftpflichtversicherung)** este obligatorie și plătește pagubele produse altora.
- **Asigurarea casco parțială (Teilkasko)** poate plăti, de exemplu, la furt, geam spart, grindină sau coliziune cu animale sălbatice, în funcție de tarif.
- **Asigurarea casco completă (Vollkasko)** poate plăti, în plus, pagubele la propria mașină și atunci când tu ești vinovat.
- **Asistența rutieră (Schutzbrief)** poate plăti tractarea și ajutorul pe drum, inclusiv în străinătate, după tarif.
- **Asigurarea de protecție pentru șofer (Fahrerschutzversicherung)** poate acoperi propriile vătămări ale șoferului atunci când el este vinovat.
- **Protecția juridică în trafic (Verkehrs-Rechtsschutz)** poate prelua costurile avocatului după un accident sau la o amendă.

Ce acoperă exact polița ta se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ți-o explicăm în română.

Întrebări frecvente

Pot conduce în Germania cu permisul românesc?

Da. Permisul de conducere dintr-o țară a Uniunii Europene este recunoscut în Germania și nu trebuie schimbat. Atenție doar la data de valabilitate scrisă pe permis: când expiră, îl reînnoiești.

Ce este numărul eVB?

Este confirmarea electronică a asigurării (elektronische Versicherungsbestätigung), un cod de 7 caractere pe care îl primești de la asigurătorul auto. Fără el, biroul de înmatriculări (Zulassungsstelle) nu îți înmatriculează mașina.

Se ia în calcul anii fără accidente din România?

Nu automat. Unii asigurători germani pot lua în calcul istoricul fără daune din România, la decizia lor, dacă prezinți o adeverință de la asigurătorul de acolo, de preferat tradusă. Merită s-o ceri înainte să încheii asigurarea în Germania.

Cât de des trebuie să merg la TÜV?

Inspecția tehnică periodică (Hauptuntersuchung, cunoscută ca TÜV) se face de regulă la doi ani. La o mașină nouă, prima inspecție are loc după trei ani. Data următoarei inspecții se vede pe autocolantul de pe numărul din spate.

Ce cauciucuri trebuie să am iarna?

În Germania nu există o dată fixă, ci o obligație legată de vreme: pe polei, zăpadă, zăpadă topită sau gheață ai voie să conduci doar cu cauciucuri de iarnă sau all-season marcate cu simbolul alpin (muntele cu fulg de zăpadă). Cauciucurile marcate doar cu M+S nu mai sunt suficiente din octombrie 2024.

Până când pot schimba asigurarea auto?

La cele mai multe contracte, rezilierea trebuie să ajungă la asigurător până pe 30 noiembrie, ca să poți schimba de la 1 ianuarie. Dacă asigurătorul crește prețul, ai de regulă un drept special de reziliere, în termen de o lună de la primirea scrisorii.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/masina-in-germania/

Amenzi și puncte în Germania: Flensburg, contestare și termene

Cum funcționează amenzile în trafic și punctele din Flensburg, ce faci cu formularul de audiere și cu decizia de amendă și în cât timp poți face contestație.

În Germania, amenzile de trafic vin de obicei prin poștă, cu săptămâni după abatere. Scrisorile au termene scurte, iar la unele abateri se adaugă puncte în registrul de la Flensburg sau chiar interdicția de a conduce. În acest capitol găsești ce înseamnă fiecare scrisoare și ce poți face.

Ce spune legea

- **Avertismentul cu plată (Verwarnungsgeld):** pentru abateri mici, până la 55 €, fără puncte.
- **Amenda (Bußgeld):** de la 60 € în sus. La multe abateri se adaugă puncte și, la abaterile grave, interdicția de a conduce (Fahrverbot) între una și trei luni.
- **Punctele din Flensburg (Fahreignungsregister):** 1, 2 sau 3 puncte pe abatere. La 8 puncte, permisul se retrage (§ 4 StVG).
- **Catalogul de amenzi (Bußgeldkatalog):** stabilește suma, punctele și interdicția pentru fiecare abatere.
- **Prescripția:** pentru multe abateri, autoritatea trebuie să acționeze în trei luni de la abatere, de exemplu prin formularul de audiere sau prin decizie (§ 26 alin. 3 StVG). Termenul se poate întrerupe și prelungi.
- **Contestația (Einspruch):** în două săptămâni de la primirea deciziei de amendă (§ 67 OWiG).

Termene care nu trebuie ratate

- **Contestația la decizia de amendă: două săptămâni** de la primire. Notează data de pe plic.
- **Formularul de audiere (Anhörungsbogen):** de regulă o săptămână, dar termenul nu este, de cele mai multe ori, decisiv. Datele personale trebuie totuși completate.
- **Interdicția de a conduce:** dacă ai dreptul să alegi data, o începi în cel mult patru luni de la data la care decizia devine definitivă.
- **Plata amenzii:** în două săptămâni de la data la care decizia devine definitivă.

Ce scrisori poți primi

1. **Formularul de audiere (Anhörungsbogen):** ești întrebat despre abatere. Completezi datele personale. Despre abatere poți să nu spui nimic.
2. **Formularul pentru martori (Zeugenfragebogen):** dacă mașina e pe numele tău, dar autoritatea nu știe cine a condus. Ca rudă apropiată a șoferului, ai dreptul să nu răspunzi.
3. **Avertismentul cu plată (Verwarnung):** pentru abateri mici. Dacă plătești la timp, cazul se încheie.

4. **Decizia de amendă (Bußgeldbescheid):** decizia oficială, cu sumă, puncte și, eventual, interdicția de a conduce. De aici curg cele două săptămâni pentru contestație.

Exemple de abateri

Cele mai frecvente abateri sunt depășirea vitezei, telefonul la volan, trecerea pe roșu, distanța prea mică față de mașina din față și alcoolul. De exemplu, telefonul la volan costă 100 € și un punct, iar condusul cu 0,5 ‰ alcool sau mai mult costă, prima dată, 500 €, două puncte și o lună interdicție. Sumele exacte pentru fiecare abatere le găsești în catalogul de amenzi în vigoare.

Probleme frecvente

Ignori scrisorile. Termenele trec, iar decizia devine definitivă. Deschide imediat orice scrisoare de la autorități.

Scrii prea mult în formularul de audiere. O mărturisire grăbită nu mai poate fi retrasă. Dacă ai dubii, întreabă un avocat înainte să răspunzi.

Mașina e condusă de altcineva. Dacă proprietarul nu spune cine a condus, autoritatea poate cere ca proprietarul să țină un registru cu toate drumurile (Fahrtenbuch).

Contestația fără șanse. O contestație fără motiv costă de obicei mai mult. Dacă pierzi la tribunal, plătești și costurile procedurii.

Șoferi profesioniști. Pentru cine trăiește din condus, interdicția de a conduce sau punctele pot amenința locul de muncă. Aici merită verificată atent fiecare decizie.

Exemplu tipic

Un șofer de livrări primește o decizie de amendă pentru depășirea vitezei, cu un punct și o lună interdicție de a conduce. Scrisoarea stă o săptămână pe masă. Când merge la un avocat, mai are doar câteva zile până la termen. Avocatul face contestație la timp, cere dosarul măsurătorii și găsește o eroare. Fără contestație, decizia ar fi devenit definitivă, iar șoferul și-ar fi pierdut temporar locul de muncă.

Ce faci concret

1. **Deschide imediat** orice scrisoare de la autorități și notează data primirii.
2. **La formularul de audiere,** completează doar datele personale, dacă nu ești sigur ce să spui.
3. **Verifică decizia:** data, locul, mașina, șoferul, suma și punctele.
4. **Dacă ai dubii,** întreabă un avocat înainte de termenul de două săptămâni.
5. **Dacă ai protecție juridică în trafic,** anunț-o înainte să angajezi un avocat.
6. **Află câte puncte ai,** cerând gratuit un extras de la Kraftfahrt-Bundesamt (KBA).

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Ignori scrisorile de la autorități.
2. Ratezi termenul de două săptămâni pentru contestație.
3. Scrii o mărturisire în formularul de audiere fără să te gândești.
4. Nu știi câte puncte ai în Flensburg.
5. Crezi că o amendă din Germania nu ajunge în România.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Protecția juridică în trafic (Verkehrs-Rechtsschutz)** poate prelua costurile avocatului, ale expertizelor și ale procesului la o contestație, după perioada de așteptare și după tarif. Pentru șoferii profesioniști e deosebit de utilă.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Câte puncte pot avea până îmi ia permisul?

La 8 puncte în registrul de la Flensburg (Fahreignungsregister), permisul se retrage. La 4–5 puncte primești o atenționare, iar la 6–7 puncte un avertisment. Punctele se șterg după o anumită perioadă: de regulă 2 ani și jumătate pentru o abatere de un punct, 5 ani pentru două puncte și 10 ani pentru trei puncte.

Trebuie să răspund la formularul de audiere?

Datele personale le completezi obligatoriu. Despre abatere nu ești obligat să spui nimic și nici să spui cine a condus mașina, dacă e vorba de tine sau de o rudă apropiată. Gândește-te bine înainte să scrii ceva: ce scrii poate fi folosit împotriva ta.

În cât timp pot contesta o decizie de amendă?

În două săptămâni de la primirea deciziei de amendă (Bußgeldbescheid), prin contestație (Einspruch) scrisă la autoritatea care a emis-o (§ 67 OWiG). Data primirii e de obicei scrisă pe plic. Dacă ratezi termenul, decizia devine definitivă.

Amenzile din Germania pot fi executate și în România?

Da. În Uniunea Europeană, amenzile de trafic mai mari pot fi executate și în țara în care locuiești. La fel, amenzile din România pot ajunge la tine în Germania. Nu ignora scrisorile.

Când pot alege eu data interdicției de a conduce?

Dacă nu ai mai avut o interdicție de a conduce (Fahrverbot) în ultimii doi ani și nici până la decizie, o poți începe, de regulă, oricând în următoarele patru luni de la data la care decizia devine definitivă (§ 25 alin. 2a StVG). Data e scrisă în decizie.

Pot scăpa de puncte?

Punctele se șterg automat după termen. Cu 1–5 puncte poți face o dată la cinci ani un curs special (Fahreignungsseminar), care șterge un punct. Contestația merită doar dacă ai motive întemeiate, de exemplu o eroare de măsurare sau dacă nu tu ai condus.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/amenzi-si-puncte/

Accidentul rutier în Germania: ce faci, pas cu pas

Ce faci la fața locului, ce semnezi, când chemi poliția, cine plătește expertul și mașina la schimb și ce termene ai după un accident rutier în Germania.

Un accident rutier se întâmplă în câteva secunde, dar greșelile făcute în primele minute te pot costa mult timp și bani. În acest capitol găsești, pe scurt, ce spune legea, ce faci la fața locului și cum îți obții banii după aceea.

Ce spune legea

- **Obligația de a ajuta:** cine trece pe lângă un accident cu răniți și nu ajută, deși ar putea, se poate face vinovat de omisiunea de a acorda ajutor (§ 323c StGB).
- **Obligația de a rămâne:** cine pleacă de la locul accidentului fără să permită identificarea, comite o infracțiune (§ 142 StGB). Regula este valabilă și pentru o pagubă mică în parcare.
- **Vesta reflectorizantă (Warnweste):** trebuie să fie în mașină, alături de triunghiul reflectorizant și trusa medicală.
- **Cine plătește:** paguba produsă altora o plătește asigurarea de răspundere civilă auto (Kfz-Haftpflichtversicherung) a celui vinovat. Dacă nu ești vinovat, ceri banii direct de la asigurătorul acestuia (§ 115 VVG).
- **Când sunt amândoi vinovați:** fiecare primește doar o parte din pagubă, în funcție de cât de vinovat este fiecare.
- **Prescripția:** pretențiile de despăgubire se prescriu, de regulă, după trei ani, socotiți de la sfârșitul anului în care a avut loc accidentul (§ 195 și § 199 BGB).

Termene care nu trebuie ratate

- **La fața locului:** nu pleci până nu au fost schimbate datele sau până nu a venit poliția.
- **Asigurătorul tău:** anunță accidentul cât mai repede, în multe contracte în cel mult o săptămână, chiar dacă nu ești vinovat. Termenul exact e în condițiile contractului.
- **Amenda:** dacă primești o amendă (Bußgeldbescheid) pentru accident, ai două săptămâni de la primire ca să o contești.
- **Despăgubirea:** de regulă, trei ani de la sfârșitul anului accidentului.

Probleme frecvente

Celălalt șofer recunoaște vina la fața locului, apoi o neagă. Fără martori, poze și un formular semnat, e cuvântul tău contra cuvântului lui.

Asigurătorul celuilalt îți propune propriul expert și propriul service. Nu ești obligat să accepți. Dacă nu ești vinovat, ai dreptul, de regulă, să-ți alegi tu expertul auto (Gutachter) și service-ul, la

pagube care trec de limita pagubelor mici.

Zgârietură în parcare. Mulți lasă un bilet și pleacă. Biletul nu este suficient și poate duce la o acuzație penală.

Semnezi formularul fără să înțelegi ce scrie. Formularul european de constatare amiabilă (Europäischer Unfallbericht) este util, dar semnezi doar ce ai înțeles. Poți scrie pe el că nu înțelegi bine limba germană.

Accident cu un animal sălbatic (Wildunfall). Mulți nu anunță poliția sau pădurarul și nu primesc o confirmare (Wildunfallbescheinigung). Fără ea, asigurarea casco poate refuza plata.

Exemplu tipic

Un șofer oprește la semafor și este lovit din spate. Celălalt șofer își cere scuze și propune să rezolve „fără poliție", dar pleacă fără să completeze formularul. Șoferul lovit are doar numărul de înmatriculare. Prin Zentralruf der Autoversicherer află asigurătorul celuilalt și cere despăgubirea. Pentru că nu are poze și nici martori, discuția despre vinovăție durează mult mai mult decât era nevoie.

Ce faci concret

1. **Asigură locul:** pornește luminile de avarie, pune vesta și așază triunghiul suficient de departe, pe autostradă mult mai departe decât în oraș.
2. **Ajută răniții** și sună la **112**. Pentru poliție, sună la **110**.
3. **Fă poze:** pozițiile mașinilor, pagubele, numerele de înmatriculare, urmele de pe drum, semnele de circulație.
4. **Schimbă datele:** nume, adresă, număr de înmatriculare, asigurător și, dacă se poate, poza permisului și a certificatului de înmatriculare.
5. **Notează martorii:** nume și telefon.
6. **Nu recunoaște vina și nu promite bani pe loc.** Spune doar ce s-a întâmplat. Vina o stabilesc asigurătorii sau, la nevoie, instanța.
7. **Completează formularul de constatare amiabilă**, doar cu ce ai înțeles.
8. **Anunță-ți asigurătorul** cât mai repede.
9. **Dacă nu ești vinovat:** cere despăgubirea de la asigurătorul celuilalt. Poți cere, după caz, expert auto, reparație, mașină la schimb sau despăgubire pentru zilele fără mașină (Nutzungsausfall), scăderea valorii mașinii (Wertminderung) și, dacă ai fost rănit, despăgubire pentru suferință (Schmerzensgeld).
10. **Dacă vinovăția este disputată:** cere sfatul unui avocat specializat în dreptul circulației.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Pleci de la locul accidentului după ce lași doar un bilet.
2. Nu faci poze și nu notezi martorii.
3. Recunoști vina sau promiți bani pe loc.
4. Semnezi un formular pe care nu l-ai înțeles.
5. Accepți fără să verifici expertul și service-ul propuse de asigurătorul celuilalt.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Răspunderea civilă auto (Kfz-Haftpflichtversicherung)** este obligatorie și plătește pagubele produse altora. Pagubele la propria mașină nu le plătește.
- **Asigurarea casco completă (Vollkasko)** poate plăti, în funcție de contract, pagubele la propria mașină și atunci când tu ești vinovat. După o pagubă plătită, clasa de bonus (Schadenfreiheitsklasse) scade de obicei.
- **Asigurarea casco parțială (Teilkasko)** poate plăti, de exemplu, pagubele produse de animale sălbatice, în funcție de tarif.
- **Asigurarea de protecție pentru șofer (Fahrerschutzversicherung)** poate acoperi propriile vătămări ale șoferului atunci când el este vinovat. Răspunderea civilă auto nu le plătește.
- **Asistența rutieră (Schutzbrief)** poate plăti tractarea și ajutorul pe drum, după tarif.
- **Protecția juridică în trafic (Verkehrs-Rechtsschutz)** poate prelua costurile avocatului când vinovăția este disputată sau când primești o amendă.

Ce acoperă exact polița ta se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ți-o explicăm în română.

Întrebări frecvente

Trebuie să chem poliția la orice accident?

Nu la orice accident, dar cheamă poliția (110) când există răniți, când nu vă înțelegeți asupra vinovăției, când celălalt șofer pare să fi băut, când nu-și poate arăta actele sau când paguba e mare. Dacă există răniți, sună întâi la 112.

Pot pleca dacă las un bilet pe parbriz?

Nu. Un bilet nu este suficient. Trebuie să aștepți un timp rezonabil, iar dacă proprietarul nu apare, anunți imediat poliția. Altfel riști o acuzație de părăsire a locului accidentului (Unerlaubtes Entfernen vom Unfallort, § 142 StGB), care este infracțiune, chiar și pentru o zgârietură în parcare.

Cine plătește expertul auto (Gutachter) dacă nu sunt eu vinovat?

De regulă, asigurarea de răspundere civilă auto a celui vinovat. La pagube mici, de obicei sub aproximativ 700–750 €, instanțele consideră de multe ori suficientă o estimare de cost de la service (Kostenvoranschlag), iar costul unui expert poate să nu fie preluat.

Ce înseamnă Nutzungsausfall?

Este o despăgubire pentru zilele în care nu poți folosi mașina, dacă nu ai închiriat o mașină la schimb. Dacă nu ești vinovat, o poți cere de la asigurarea celui vinovat, pentru durata reparației.

Cum aflu la ce asigurare e mașina celuilalt?

Sună la Zentralruf der Autoversicherer, la numărul gratuit 0800 250 260 0, și spune numărul de înmatriculare. Îți spun la ce asigurător este asigurată mașina.

Ce fac dacă vinovatul a fugit sau nu are asigurare?

Anunță imediat poliția. Pentru victimele unor astfel de accidente există un fond special (Verkehrsopferhilfe), care poate prelua anumite pagube, mai ales vătămările. Pentru mașina ta, de multe ori ajută doar asigurarea casco completă (Vollkasko).

Citește online: dorincocieru.com/ghid/accidentul-rutier/

Călătoria în România cu mașina: acte, vignete și accidente

Ce iei cu tine când pleci cu mașina din Germania în România: acte, cartea verde, vignete, echipamentul obligatoriu și ce faci după un accident în străinătate.

Drumul cu mașina din Germania în România înseamnă de obicei peste 1.500 de kilometri, prin mai multe țări. În fiecare țară se aplică alte reguli: vignete, echipament, limite de viteză. Iar un accident în străinătate e mai complicat decât unul acasă. În acest capitol găsești ce să pregătești și ce faci dacă se întâmplă ceva pe drum.

Ce spune legea

- **Regulile țării prin care treci:** se aplică întotdeauna regulile de circulație ale țării în care conduci, nu cele din Germania.
- **Asigurarea auto:** răspunderea civilă auto germană este valabilă în toată Uniunea Europeană. Numărul de înmatriculare german este dovada asigurării.
- **Cartea verde (Grüne Karte):** nu e obligatorie în Uniunea Europeană, dar e utilă. În unele țări din afara Uniunii Europene e necesară.
- **Accidentul cu un șofer străin:** poți cere despăgubirea în Germania, prin reprezentantul asigurătorului celuilalt șofer. Centrul pentru asigurări auto (Zentralruf der Autoversicherer) îți spune cine este.
- **Echipamentul:** România cere trusa medicală, două triunghiuri, vesta reflectorizantă și stingătorul.
- **Vignetele:** Austria, Ungaria și România cer vignetă sau rovinietă pentru drumurile naționale sau autostrăzi.

Termene care nu trebuie ratate

- **Înainte de plecare:** cumpără online vignetele pentru fiecare țară și verifică data de valabilitate.
- **După un accident:** anunță asigurătorul tău cât mai repede, de preferat în aceeași zi.
- **Cererea de despăgubire în Germania:** reprezentantul asigurătorului străin are de regulă trei luni să-ți răspundă.
- **Amenzile din străinătate:** au termene scurte. Nu le ignora, pentru că pot fi executate și în Germania.

Ce iei cu tine

- actul de identitate sau pașaportul pentru fiecare pasager, inclusiv copiii;
- permisul de conducere și certificatul de înmatriculare (Zulassungsbescheinigung Teil I);

- cartea verde și numărul de telefon al asigurătorului auto;
- formularul european de accident (constatarea amiabilă);
- cardul european de sănătate pentru fiecare pasager;
- dacă mașina nu e a ta: o împuternicire de la proprietar;
- echipamentul obligatoriu pentru România, inclusiv stingătorul.

Probleme frecvente

Accidentul cu un șofer român sau maghiar. Mulți nu știu că pot cere despăgubirea în Germania, de la reprezentantul asigurătorului străin.

Fără vignetă. Controalele se fac automat, cu camere. Amenzile vin acasă, uneori după luni de zile.

Oboseala la volan. Drumul lung, adesea condus noaptea, e una dintre cele mai mari surse de accidente. Fă pauze dese.

Mașina e condusă de altcineva. Verifică dacă asigurarea ta permite și alți șoferi, de exemplu rudele din România.

Lucruri furate din mașină. De multe ori nu sunt acoperite de asigurarea auto. Bunurile din mașină pot fi acoperite parțial de asigurarea bunurilor din locuință, după tarif.

Exemplu tipic

O familie are un accident în Ungaria, iar vinovatul este un șofer maghiar. Completează împreună constatarea amiabilă, fac poze și notează datele celuilalt șofer și ale asigurării lui. Înapoi în Germania, află prin Zentralruf der Autoversicherer cine reprezintă asigurătorul maghiar în Germania și cer acolo despăgubirea, în germană. Dacă ar fi avut Auslandsschadenschutz, asigurătorul lor german ar fi plătit direct, după regulile germane.

Ce faci concret

1. **Verifică mașina** înainte de drum: anvelope, lumini, ulei, frâne.
2. **Cumpără online vignetele** pentru toate țările.
3. **Cere cartea verde** de la asigurătorul auto și pune-o în mașină, lângă formularul de accident.
4. **Verifică asigurarea:** dacă alți șoferi au voie să conducă și dacă ai Auslandsschadenschutz.
5. **Fă pauze** la fiecare două ore.
6. **După un accident:** asigură locul, sună la 112 dacă sunt răniți, completați constatarea amiabilă, fă poze și anunță-ți asigurătorul.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Pleci fără vignete pentru toate țările.
2. Nu ai stingător și două triunghiuri pentru România.
3. Nu completezi formularul de accident la fața locului.
4. Nu știi că poți cere despăgubirea în Germania.
5. Conduci obosit, fără pauze.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Auslandsschadenschutz** îți plătește paguba după regulile germane, când un șofer străin e vinovat de un accident în străinătate.
- **Asistența rutieră (Schutzbrief)** poate plăti tractarea, reparația pe drum, cazarea sau transportul înapoi acasă, după tarif.
- **Asigurarea casco (Teilkasko, Vollkasko)** poate acoperi pagubele la propria mașină, inclusiv în străinătate.
- **Asigurarea de călătorie în străinătate (Auslandsreisekrankenversicherung)** poate acoperi tratamentele și transportul medical înapoi în Germania.
- **Protecția juridică în trafic (Verkehrs-Rechtsschutz)** poate prelua costurile unui avocat după un accident în străinătate.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Am nevoie de cartea verde când merg în România?

În Uniunea Europeană, numărul de înmatriculare german este suficient ca dovadă a asigurării. Totuși, cartea verde (Grüne Karte) te ajută mult după un accident, pentru că are toate datele asigurării. Dacă treci prin țări din afara Uniunii Europene, de exemplu Serbia sau Republica Moldova, verifică dacă e obligatorie. O ceri gratuit de la asigurătorul auto.

Ce vignete îmi trebuie pe drum?

Pe drumul obișnuit prin Austria și Ungaria ai nevoie de vigneta pentru autostrăzi în fiecare țară, iar în România de rovinietă. Toate se pot cumpăra online, înainte de plecare. Regulile pentru rovinietă și taxele de pod din România se schimbă în această perioadă, așa că verifică pe site-urile oficiale înainte de fiecare drum.

Ce fac dacă am un accident în România?

Asigură locul accidentului și, dacă sunt răniți, sună la 112. La pagube doar materiale, completați împreună constatarea amiabilă (formularul european de accident) și faceți poze. Anunță cât mai repede asigurătorul tău din Germania. Dacă celălalt șofer e vinovat, paguba ta o plătește asigurarea lui, prin reprezentantul ei din Germania.

Ce este Auslandsschadenschutz?

Este o completare a asigurării auto germane. Dacă un șofer străin e vinovat de un accident în străinătate, asigurătorul tău german îți plătește paguba ca și cum accidentul ar fi avut loc în Germania, după regulile germane. Asta e util pentru că despăgubirile din alte țări pot fi mai mici.

Ce echipament trebuie să am în mașină în România?

În România trebuie să ai trusa medicală, două triunghiuri reflectorizante, vesta reflectorizantă și stingătorul. Germania cere trusa, un triunghi și vesta, dar nu și stingătorul. Ia cu tine tot ce cere România.

Mă acoperă asigurarea de sănătate germană în România?

Cu cardul european de sănătate (EHIC) de pe spatele cardului de sănătate primești tratamentele necesare în sistemul public din România. Transportul medical înapoi în Germania nu este acoperit. Pentru asta, o asigurare de călătorie în străinătate (Auslandsreisekrankenversicherung) ajută, după tarif.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/calatoria-in-romania-cu-masina/

Biciclete, E-Bike și trotinete electrice în Germania: reguli

Regulile pentru bicicletă, bicicleta electrică și trotineta electrică în Germania: unde ai voie să circuli, alcoolul, asigurarea obligatorie și furtul bicicletei.

Bicicleta, bicicleta electrică și trotineta electrică sunt foarte răspândite în Germania. Regulile diferă însă de la un vehicul la altul: unele au nevoie de asigurare și plăcuță, altele nu. Iar amenzile și pagubele pot fi mari. În acest capitol găsești regulile de bază și ce asigurare ai nevoie.

Ce spune legea

- **Bicicleta:** trebuie să aibă frâne, sonerie și lumini funcționale. Pe drum circuli pe pista de biciclete, dacă e marcată ca obligatorie. Telefonul în mână este interzis și pe bicicletă.
- **Bicicleta electrică obișnuită (Pedelec):** te ajută doar cât pedalezi și doar până la 25 km/h. Este considerată bicicletă: fără asigurare obligatorie, fără permis, fără cască obligatorie.
- **Bicicleta electrică rapidă (S-Pedelec):** până la 45 km/h. Are nevoie de plăcuță de asigurare, permis (cel puțin categoria AM) și cască. Nu are voie pe pistele de biciclete, dacă nu există un indicator care permite.
- **Trotineta electrică (E-Scooter):** de la 14 ani, cu viteză maximă de 20 km/h, cu asigurare proprie și plăcuță de asigurare. Nu ai voie pe trotuar și nici cu pasager (eKFV).
- **Alcoolul:** pe trotineta electrică, aceleași limite ca la mașină. Pe bicicletă, de la 1,6 ‰ este infracțiune.
- **Regulile noi pentru trotinete:** se pregătesc reguli noi, de exemplu semnalizatoare pentru modelele noi. Verifică regulile în vigoare când cumperi o trotinetă.

Termene care nu trebuie ratate

- **Plăcuța de asigurare pentru trotinetă și S-Pedelec:** e valabilă un an de asigurare, de obicei de la 1 martie. Reînnoiește-o la timp.
- **Furtul bicicletei:** anunță-l imediat la poliție și la asigurare.
- **Accidentul:** anunță-l imediat la asigurarea de răspundere civilă.

Ce asigurare îți trebuie

- **Bicicletă și Pedelec:** fără asigurare obligatorie. Pagubele produse altora le acoperă de obicei răspunderea civilă privată.
- **S-Pedelec și trotinetă electrică:** asigurare obligatorie de răspundere civilă, cu plăcuță.
- **Furtul:** de obicei prin asigurarea bunurilor din locuință, cu clauză pentru biciclete sau printr-o asigurare separată.

Probleme frecvente

Trotinetă fără plăcuță valabilă. Mulți uită să reînnoiască plăcuța. Fără ea, conduci fără asigurare, ceea ce e o infracțiune, iar paguba o plătești singur.

Trotinete modificate. O trotinetă care merge mai repede de 20 km/h își pierde autorizația și asigurarea.

Bicicletă furată de pe stradă. Fără clauza specială pentru biciclete, asigurarea bunurilor din locuință de obicei nu plătește.

Alcoolul pe trotinetă. Mulți cred că pe trotinetă regulile sunt mai blânde. Nu sunt: poți pierde și permisul de mașină.

Copiii pe bicicletă. Copiii până la 8 ani merg pe trotuar, cei între 8 și 10 ani pot alege trotuarul, iar un adult îi poate însoți acolo.

Exemplu tipic

Un tânăr merge cu trotineta electrică pe trotuar și lovește un pieton în vârstă, care cade și își rupe încheietura. Plăcuța de asigurare a trotinetei expirase în martie. Pentru că nu are asigurare valabilă, plătește singur tratamentul, despăgubirea pentru durere și primește și o plângere penală. Cu plăcuța reînnoită la timp, asigurarea ar fi plătit paguba pietonului.

Ce faci concret

1. **Verifică ce vehicul ai:** bicicletă, Pedelec, S-Pedelec sau trotinetă.
2. **Pentru trotinetă și S-Pedelec,** încheie asigurarea și lipește plăcuța.
3. **Notează data** la care trebuie reînnoită plăcuța.
4. **Verifică asigurarea bunurilor din locuință** pentru furtul bicicletei de pe stradă.
5. **Păstrează factura și numărul de serie** al bicicletei.
6. **Folosește un lacăt bun** și leagă bicicleta de un obiect fix.
7. **Poartă cască,** chiar dacă nu e obligatorie.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Conduci trotineta fără plăcuță de asigurare valabilă.
2. Mergi cu trotineta pe trotuar sau cu două persoane.
3. Crezi că pe trotinetă alcoolul e permis.
4. Nu ai acoperire pentru furtul bicicletei de pe stradă.
5. Nu păstrezi factura și numărul de serie al bicicletei.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Răspunderea civilă privată (Privathaftpflichtversicherung)** acoperă de obicei pagubele produse altora cu bicicleta sau cu Pedelec.
- **Asigurarea pentru trotinete electrice și S-Pedelec** este obligatorie și vine cu plăcuța de asigurare.
- **Asigurarea bunurilor din locuință (Hausratversicherung)** cu clauză pentru biciclete sau o **asigurare pentru biciclete (Fahrradversicherung)** poate acoperi furtul, după tarif.
- **Asigurarea privată de accidente (private Unfallversicherung)** te poate ajuta dacă tu ești rănit.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Trotineta electrică trebuie asigurată?

Da. O trotinetă electrică (E-Scooter) are nevoie de o asigurare de răspundere civilă proprie și de o plăcuță de asigurare (Versicherungskennzeichen), lipită vizibil. Plăcuța e valabilă un an de asigurare și se reînnoiește anual. Răspunderea civilă privată nu acoperă trotineta electrică.

Bicicleta electrică trebuie asigurată?

O bicicletă electrică obișnuită (Pedelec), care te ajută doar până la 25 km/h, este considerată bicicletă. Nu are nevoie de asigurare obligatorie și nici de permis. O bicicletă electrică rapidă (S-Pedelec), până la 45 km/h, are nevoie de plăcuță de asigurare, permis și cască.

Am voie să merg cu trotineta pe trotuar?

Nu. Cu trotineta electrică circuli pe pista de biciclete sau, dacă nu există, pe stradă. Pe trotuar și în zonele pietonale nu ai voie, dacă nu există un indicator care permite. Pe trotinetă poate merge o singură persoană.

Ce limită de alcool se aplică pe trotinetă și pe bicicletă?

Pe trotineta electrică se aplică aceleași limite ca pentru mașină: 0,5 ‰, iar pentru începători și pentru cei sub 21 de ani 0,0 ‰. Pe bicicletă, de la 1,6 ‰ este infracțiune, dar și cu mai puțin alcool poți fi pedepsit dacă produci un accident sau mergi nesigur.

Cine plătește dacă mi se fură bicicleta?

Asigurarea bunurilor din locuință (Hausratversicherung) plătește de obicei dacă bicicleta e furată din locuință sau din pivnița încuiată. Pentru furtul de pe stradă, ai nevoie de obicei de o clauză specială pentru biciclete sau de o asigurare separată, după tarif. Anunță furtul imediat la poliție.

Cine plătește dacă lovesc pe cineva cu bicicleta?

Răspunzi tu pentru paguba produsă. Răspunderea civilă privată (Privathaftpflichtversicherung) acoperă de obicei accidentele cu bicicleta și cu bicicleta electrică obișnuită. Pentru trotinete electrice și S-Pedelec ai nevoie de asigurarea lor obligatorie.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/biciclete-e-bike-si-trotinete/

Taxe și beneficii în Germania: clase de impozit, Kindergeld, Elterngeld

Clasele de impozit, declarația anuală, deducerile frecvente, alocația pentru copii (Kindergeld) și indemnizația pentru creșterea copilului (Elterngeld) pe scurt.

Sistemul de impozite din Germania pare complicat, dar pentru angajați lucrurile de bază sunt clare: impozitul se reține lunar din salariu, iar prin declarația anuală se face socoteala finală. Pe lângă impozite, statul plătește familiilor alocații importante, dar doar dacă le ceri la timp. În acest capitol găsești ce trebuie să știi.

Ce spune legea

- **Impozitul pe salariu (Lohnsteuer):** angajatorul îl reține lunar din salariu, după clasa ta de impozit.
- **Clasele de impozit (Steuerklassen):** I pentru necăsătoriți, II pentru părinți singuri, III/V sau IV/IV pentru soți, VI pentru al doilea loc de muncă.
- **Suma scutită de impozit (Grundfreibetrag):** în 2026, 12.348 € pe an pentru o persoană.
- **Declarația anuală (Einkommensteuererklärung):** obligatorie în anumite situații, de exemplu cu clasele III/V, cu indemnizații de peste 410 € pe an sau cu venituri pe cont propriu. Altfel o poți face voluntar, pentru ultimii patru ani.
- **Alocația pentru copii (Kindergeld):** 259 € pe lună pentru fiecare copil în 2026.
- **Indemnizația pentru creșterea copilului (Elterngeld):** între 65 % și 67 % din venitul net, de la 300 € la 1.800 € pe lună.
- **Ajutoarele sociale:** din iulie 2026, ajutorul de bază pentru cei care caută de lucru se numește noua asigurare de bază (Grundsicherung) și înlocuiește Bürgergeld.

Termene care nu trebuie ratate

- **Declarația de impozit obligatorie:** de regulă până la 31 iulie al anului următor. Cu un consilier fiscal sau o asociație de ajutor fiscal (Lohnsteuerhilfeverein), mai târziu.
- **Declarația voluntară:** pentru ultimii patru ani. În 2026 o mai poți depune pentru anul 2022, până la 31 decembrie.
- **Kindergeld:** se plătește retroactiv doar pentru ultimele șase luni. Cere-l imediat după naștere sau după mutare.
- **Elterngeld:** se plătește retroactiv doar pentru trei luni. Depune cererea în primele trei luni după naștere.
- **Răspunsurile către Familienkasse:** respectă termenele din scrisori, altfel plata se poate opri.

Probleme frecvente

Nu faci declarația de impozit. Mulți angajați pierd sute de euro pe an, mai ales cei care fac drumuri lungi la muncă sau au plătit mult pentru haine de lucru.

Clasele III/V fără declarație. Cu aceste clase, declarația este obligatorie. Dacă nu o faci, poți primi amenzi și plăți suplimentare.

Kindergeld cerut prea târziu. Pierzi lunile de dinainte de ultimele șase.

Scrisorile de la Familienkasse rămân fără răspuns. Familienkasse verifică periodic dacă mai ai drept, mai ales pentru copiii din străinătate. Dacă nu răspunzi, plata se oprește și poate fi cerută înapoi.

Venituri din România. Chiriile sau alte venituri din România pot conta și la impozitul din Germania. Întreabă un consilier fiscal.

Exemplu tipic

Un muncitor face zilnic 40 de kilometri până la șantier și nu a făcut niciodată declarația de impozit. La sfatul unui coleg, o face pentru ultimii patru ani, cu ajutorul unei asociații de ajutor fiscal. Doar pentru drumul la muncă și hainele de lucru, primește înapoi, în total, mai mult de o mie de euro. Pentru anii mai vechi de patru ani, banii sunt pierduți.

Ce faci concret

1. **Verifică-ți clasa de impozit** pe fluturașul de salariu.
2. **Păstrează chitanțele** pentru cheltuielile legate de muncă.
3. **Fă declarația de impozit** în fiecare an, prin ELSTER, cu o aplicație, cu o asociație de ajutor fiscal sau cu un consilier fiscal.
4. **Cere Kindergeld** imediat după naștere sau după mutare, la Familienkasse.
5. **Cere Elterngeld** în primele trei luni după naștere, la autoritatea din landul tău.
6. **Răspunde la timp** la toate scrisorile de la fisc și de la Familienkasse.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Nu faci declarația de impozit, deși ai primi bani înapoi.
2. Ai clasele III/V și nu depui declarația obligatorie.
3. Ceri Kindergeld sau Elterngeld prea târziu.
4. Ignori scrisorile de la Familienkasse.
5. Nu păstrezi chitanțele pentru cheltuieli.

Asigurările și impozitul

Unele asigurări se pot deduce din impozit, de exemplu contribuțiile la asigurarea de sănătate și de îngrijire, iar în anumite limite și răspunderea civilă, asigurarea de accidente sau protecția pentru pierderea capacității de muncă. Pensia de bază (Basisrente) și pensia prin angajator (betriebliche Altersversorgung) au avantaje fiscale speciale. Ce poți deduce în cazul tău îți spune consilierul fiscal.

Dacă vrei, îți explicăm în română ce asigurări ai și pentru ce ai primit adeverințe de plată.

Întrebări frecvente

Ce clasă de impozit am?

Ca persoană necăsătorită ai de regulă clasa I, iar ca părinte singur cu copil, clasa II. Soții pot alege împreună clasele IV/IV sau III/V, iar clasa VI se aplică la al doilea loc de muncă. Clasa de impozit influențează doar cât impozit se reține lunar. Impozitul final se stabilește prin declarația anuală.

Trebuie să fac declarație de impozit?

Nu întotdeauna. Ești obligat, de exemplu, dacă ai clasele III/V, ai avut indemnizații ca șomaj sau Elterngeld peste 410 € pe an sau ai venituri pe cont propriu. Chiar dacă nu ești obligat, declarația aduce adesea bani înapoi și o poți face voluntar pentru ultimii patru ani.

Cât este Kindergeld în 2026?

În 2026, alocația pentru copii (Kindergeld) este de 259 € pe lună pentru fiecare copil. O primești, de regulă, până la 18 ani, iar dacă copilul învață sau studiază, cel mult până la 25 de ani. Cererea se face la Familienkasse și se plătește retroactiv doar pentru ultimele șase luni.

Primesc Kindergeld și pentru copiii care locuiesc în România?

În anumite condiții, da. Dacă lucrezi în Germania, poți primi Kindergeld și pentru copiii care locuiesc în România. Familienkasse verifică ce țară plătește în primul rând și dacă Germania plătește suma întreagă sau doar diferența față de alocația românească.

Cât primesc Elterngeld?

Indemnizația pentru creșterea copilului (Elterngeld) înlocuiește între 65 % și 67 % din venitul net de dinainte de naștere, cel puțin 300 € și cel mult 1.800 € pe lună. Cererea se face în primele trei luni de după naștere, pentru că retroactiv se plătește doar pentru trei luni.

Ce pot deduce din impozit ca angajat?

Printre cele mai frecvente sunt drumul la muncă (Entfernungspauschale, 38 de cenți pe kilometru din 2026), cheltuielile pentru muncă (de exemplu haine de lucru sau unelte), dubla gospodărie, cursurile și anumite asigurări. Fiscul ia automat în calcul 1.230 € pe an pentru cheltuielile legate de muncă, iar ce trece de această sumă trebuie dovedit.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/taxe-si-beneficii/

Contracte, abonamente și datorii în Germania: ce faci la timp

Dreptul de a renunța la contracte, rezilierea abonamentelor, taxa radio-TV, scrisorile de la firmele de recuperare, somația de plată de la tribunal și SCHUFA.

În Germania, aproape totul merge prin contracte: telefon, internet, curent, sală de sport, abonamente online. Multe se prelungesc automat, iar scrisorile despre plăți au termene scurte. O factură uitată poate ajunge repede la o firmă de recuperare și apoi la tribunal. În acest capitol găsești cum ieși din contracte și ce faci când apar datorii.

Ce spune legea

- **Dreptul de a renunța (Widerrufsrecht):** la contractele încheiate online, la telefon sau la ușă ai, de regulă, 14 zile să renunți, fără motiv (§ 355 BGB).
- **Contractele cu durată minimă:** cel mult 24 de luni la început. La contractele încheiate din martie 2022, după perioada minimă, rezilierea e posibilă oricând, cu preaviz de o lună.
- **Butonul de reziliere (Kündigungsbutton):** contractele încheiate online trebuie să poată fi reziliate tot online, printr-un buton clar.
- **Taxa radio-TV (Rundfunkbeitrag):** 18,36 € pe lună pentru fiecare locuință.
- **Somația de plată de la tribunal (Mahnbescheid):** opoziția se face în două săptămâni. Fără opoziție, urmează titlul executoriu, apoi executarea.
- **Contul protejat (Pfändungsschutzkonto – P-Konto):** protejează de executare o sumă de bază pe lună. Orice cont curent poate fi transformat gratuit în cont protejat.
- **Prescripția:** multe datorii obișnuite se prescriu după trei ani, de la sfârșitul anului în care au apărut (§ 195 și § 199 BGB).

Termene care nu trebuie ratate

- **Renunțarea la un contract:** 14 zile.
- **Opoziția la somația de plată de la tribunal: două săptămâni** de la primire.
- **Contestația la titlul executoriu:** tot **două săptămâni**.
- **Rezilierea:** verifică preavizul în contract și trimite rezilierea din timp.
- **Contul protejat:** cere transformarea contului imediat ce e blocat. Banca are câteva zile la dispoziție.

Probleme frecvente

Contract încheiat la ușă sau la telefon. Vânzători de curent, internet sau abonamente promit reduceri. Folosește cele 14 zile să renunți, dacă te-ai grăbit.

Abonamente uitate. Abonamente online, aplicații sau sala de sport se prelungesc automat. Verifică extrasul de cont o dată pe lună.

Taxa radio-TV neplătită. Mulți nu știu de ea. Datoria crește, iar la final ajunge la executare.

Scrisori de la firme de recuperare. Unele sunt false, altele cer taxe prea mari. Verifică întotdeauna dacă datoria e reală.

Somația de plată ignorată. Tribunalul nu verifică dacă datoria e reală. Dacă nu reacționezi în două săptămâni, creditorul primește titlu executoriu.

Exemplu tipic

Un tânăr se mută și uită să-și rezilieze contractul de internet de la vechea adresă. Facturile ajung la vechea adresă, apoi la o firmă de recuperare și, în final, primește o somație de plată de la tribunal, la noua adresă. O pune deoparte. După câteva săptămâni, contul îi este blocat. O reziliere la timp, o adresă actualizată și o reacție în termenul de două săptămâni ar fi evitat totul.

Ce faci concret

1. **Fă o listă cu toate contractele și abonamentele,** cu preavizul fiecăruia.
2. **Reziliază în scris** și păstrează confirmarea.
3. **Când te muți,** anunță noua adresă la toate contractele și la poștă (Nachsendeauftrag).
4. **Deschide imediat orice scrisoare** despre plăți.
5. **Verifică datoria** înainte să plătești o firmă de recuperare.
6. **La somația de la tribunal,** reacționează în două săptămâni.
7. **Dacă datoriile cresc,** mergi la un centru gratuit de consiliere pentru datorii (Schuldnerberatung).

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Semnezi contracte la ușă sau la telefon fără să te gândești.
2. Uiți să reziliezi abonamentele.
3. Nu-ți schimbi adresa la contracte după mutare.
4. Ignori somația de plată de la tribunal.
5. Plătești unei firme de recuperare fără să verifici datoria.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Protecția juridică (Rechtsschutzversicherung)** poate prelua costurile unui avocat în conflicte legate de contracte, de exemplu cu un furnizor sau o firmă de recuperare, după tarif și după perioada de așteptare.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română, și la ce asigurări plătești de fapt.

Întrebări frecvente

Pot renunța la un contract încheiat online sau la ușă?

De regulă, da, în 14 zile, fără să explici de ce (Widerrufsrecht, § 355 BGB). Termenul începe, de obicei, când primești marfa sau când se încheie contractul. Trimite renunțarea în scris, de exemplu prin e-mail sau scrisoare, și păstrează dovada.

Cum reziliez un abonament la telefon sau la sală?

La contractele încheiate din martie 2022, după perioada minimă, poți rezilia oricând, cu preaviz de o lună. Contractele încheiate online trebuie să aibă un buton de reziliere pe site (Kündigungsbutton). Trimite rezilierea în scris și cere o confirmare.

Trebuie să plătesc taxa radio-TV?

Da, fiecare locuință plătește taxa radio-TV (Rundfunkbeitrag), în prezent 18,36 € pe lună, indiferent dacă ai televizor. Se plătește o singură dată pe locuință, nu pe persoană. Cine primește anumite ajutoare sociale poate cere scutire.

Ce fac dacă primesc o scrisoare de la o firmă de recuperare a datoriilor?

Nu o ignora și nu plăti în grabă. Verifică dacă datoria e reală, de la cine vine și dacă suma e corectă. Dacă nu datorezi banii, contestă în scris. Dacă datoria e reală, cere o eșalonare. Taxele firmei de recuperare (Inkasso) pot fi prea mari.

Ce fac dacă primesc o somație de plată de la tribunal?

Dacă nu datorezi banii, faci opoziție (Widerspruch) în două săptămâni, cu formularul primit. Dacă nu reacționezi, creditorul poate cere un titlu executoriu (Vollstreckungsbescheid), împotriva căruia ai iar doar două săptămâni. După aceea, poate executa salariul sau contul.

Cum aflu ce scrie despre mine la SCHUFA?

Poți cere gratuit, o dată pe an sau mai des, o copie a datelor tale de la SCHUFA (copie gratuită conform art. 15 RGPD). Verifică dacă datele sunt corecte și cere corectarea celor greșite. Informațiile despre datorii se șterg, de regulă, după trei ani, iar în unele cazuri, cele plătite, mai devreme.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/contracte-abonamente-si-datorii/

Credite și datorii în Germania: SCHUFA, consiliere și insolvență

Ce trebuie să știi înainte să semnezi un credit în Germania: SCHUFA, dreptul de a renunța, asigurarea de credit și unde primești ajutor gratuit când datoriile cresc.

Un credit poate ajuta, dar poate deveni și o povară pe ani lungi. În Germania, istoria plăților tale este urmărită de SCHUFA, iar o rată neplătită poate avea urmări mult timp. În acest capitol găsești ce trebuie să verifici înainte să semnezi și unde primești ajutor dacă datoriile devin prea mari.

Ce spune legea

- **Dreptul de a renunța:** la creditele pentru consumatori ai, de regulă, 14 zile să renunți (§ 495 BGB).
- **Dobânda anuală efectivă (effektiver Jahreszins):** banca trebuie să o arate. Ea include dobânda și costurile obligatorii și te ajută să compari ofertele.
- **Asigurarea de credit (Restschuldversicherung):** de regulă opțională. Ca produs separat poate fi vândută abia la cel puțin o săptămână după încheierea creditului (§ 7a alin. 5 VVG).
- **SCHUFA:** poți cere gratuit o copie a datelor tale (art. 15 RGPD) și corectarea datelor greșite.
- **Descoperitul de cont (Dispositionskredit):** are de obicei dobânzi mari. E făcut pentru perioade scurte, nu pentru luni întregi.
- **Insolvența persoanei fizice (Privatinsolvenz):** după trei ani poți scăpa de datoriile rămase, dacă respecți obligațiile din procedură.

Termene care nu trebuie ratate

- **Renunțarea la credit:** 14 zile de la semnare și de la primirea tuturor informațiilor.
- **Rata neplătită:** contactează banca imediat, înainte să se adune mai multe rate.
- **Somația de plată de la tribunal:** opoziția se face în două săptămâni.
- **Contul blocat:** cere imediat transformarea lui în cont protejat (P-Konto).

Ce verifici înainte să semnezi

- dobânda anuală efectivă și suma totală pe care o plătești înapoi;
- rata lunară și dacă o poți plăti și când ai cheltuieli neprevăzute;
- costurile suplimentare și asigurările incluse;
- ce se întâmplă dacă plătești mai devreme;
- ce se întâmplă dacă nu poți plăti o rată.

Probleme frecvente

Prea multe credite mici. Telefon în rate, mobilă în rate, cumpărături „acum, plătești mai târziu". Fiecare pare mic, dar împreună devin greu de plătit.

Descoperitul de cont folosit permanent. Dobânzile mari se adună lună de lună.

Asigurarea de credit scumpă. E adesea inclusă în ofertă fără să fie explicată. Poate costa mult și nu acoperă întotdeauna ce crezi.

Oferte de credit „fără SCHUFA" sau „aprobate sigur". Cine cere bani înainte e de obicei un înșelător.

Garanția pentru altcineva. Dacă semnezi ca garant (Bürgschaft) sau co-debitor, plătești tu dacă celălalt nu plătește.

Exemplu tipic

Un tânăr cumpără în rate un telefon, un televizor și mobilă și folosește lunar descoperitul de cont. Când rămâne câteva săptămâni fără loc de muncă, nu mai poate plăti trei rate deodată. Apar scrisori de la firme de recuperare, iar SCHUFA notează datoriile. La un centru gratuit de consiliere pentru datorii primește un plan de plată și ajutor la negocierea cu creditorii. Dacă ar fi mers mai devreme, ar fi evitat multe costuri.

Ce faci concret

1. **Fă-ți un buget lunar** înainte de orice credit.
2. **Compară dobânda anuală efectivă,** nu doar rata.
3. **Citește ce asigurări sunt incluse** și dacă sunt obligatorii.
4. **Nu plăti nimic înainte** să primești un credit.
5. **Cere anual copia gratuită de la SCHUFA** și verifică datele.
6. **La primele probleme de plată,** vorbește cu banca și cu un centru de consiliere pentru datorii.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Iei mai multe credite mici fără să le aduni.
2. Folosești descoperitul de cont luni întregi.
3. Semnezi asigurarea de credit fără să o înțelegi.
4. Plătești taxe înainte să primești un credit.
5. Aștepți prea mult până ceri ajutor.

Cum îți protejezi familia de datorii

Când familia depinde de un venit, o boală lungă sau un deces pot face ca datoriile să rămână neplătite. O **asigurare de viață pentru risc de deces (Risikolebensversicherung)** sau una pentru **pierderea capacității de muncă (Berufsunfähigkeitsversicherung – BU)** pot ajuta, iar uneori sunt o alternativă la asigurarea de credit oferită de bancă.

Dacă vrei, ne uităm împreună, în română, la asigurările pe care le ai deja.

Întrebări frecvente

Ce este SCHUFA?

SCHUFA este cea mai mare agenție de informații despre plăți din Germania. Băncile, furnizorii de telefonie sau proprietarii o întreabă dacă îți plătești datoriile. Un scor slab sau o datorie neplătită poate face mai greu un contract, o locuință sau un credit.

Pot renunța la un credit după ce l-am semnat?

Da. La creditele pentru consumatori ai, de regulă, 14 zile să renunți, fără motiv (§ 495 BGB). Banii primiți trebuie dați înapoi, cu dobânda pentru zilele respective.

Trebuie să încheii asigurarea de credit pe care mi-o oferă banca?

De regulă, nu. Asigurarea de credit (Restschuldversicherung) este de obicei opțională și poate fi scumpă. Prin lege, ea poate fi vândută ca produs separat abia la cel puțin o săptămână după încheierea creditului (§ 7a VVG). Compară-o cu o asigurare de viață pentru risc de deces sau cu una pentru pierderea capacității de muncă.

Ce sunt ofertele de credit fără SCHUFA?

Multe sunt capcane. Dacă ți se cer bani înainte să primești creditul, de exemplu pentru taxe sau dosar, de obicei e o înșelătorie. Băncile serioase nu cer bani înainte.

Unde primesc ajutor dacă nu-mi mai pot plăti ratele?

La centrele de consiliere pentru datorii (Schuldnerberatung), de exemplu de la centrele de consiliere pentru consumatori, Caritas, Diakonie sau primărie. Consilierea este gratuită sau ieftină. Evită firmele care cer bani mulți ca să-ți „rezolve” datoriile.

Ce este insolvența persoanei fizice?

Este o procedură prin tribunal pentru cei care nu-și mai pot plăti datoriile (Privatinsolvenz). După trei ani, dacă respecți regulile, rămâi fără datoriile rămase (Restschuldbefreiung). Înainte, trebuie de regulă să încerci o înțelegere cu creditorii, cu ajutorul unui centru de consiliere.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/creditele-in-germania/

Fraude și capcane frecvente în Germania: cum te protejezi

Anunțuri false de locuințe, oferte de muncă false, mesaje de tip phishing, escrocheria „Bună, mamă” și contractele la ușă: cum le recunoști și ce faci.

Înșelătorii îi vizează des pe cei care au venit de curând în Germania și nu cunosc încă bine limba și regulile. Anunțurile false de locuințe, ofertele de muncă false și mesajele care imită banca sau poșta sunt cele mai frecvente. În acest capitol găsești semnele după care le recunoști și ce faci dacă ai fost păcălit.

Ce spune legea

- **Dreptul de a renunța (Widerrufsrecht):** la contractele încheiate la ușă, la telefon sau online ai, de regulă, 14 zile să renunți (§ 355 BGB).
- **Plățile neautorizate:** dacă cineva folosește cardul sau contul tău fără acordul tău, banca trebuie, de regulă, să-ți dea banii înapoi. Excepție: dacă ai fost foarte neglijent, de exemplu ai dat codul TAN unui străin (§ 675u și § 675v BGB).
- **Debitarea directă (Lastschrift):** o poți anula la bancă, de regulă, în opt săptămâni.
- **Spălarea banilor:** cine își pune contul la dispoziție pentru bani străini poate fi pedepsit, chiar dacă nu a știut sigur de unde vin banii (§ 261 StGB).
- **Plângerea:** o poți face la orice secție de poliție sau online, la secția de poliție online a landului tău (Onlinewache).

Termene care nu trebuie ratate

- **Datele cardului sau ale contului date unui străin:** blochează imediat, la bancă sau la 116 116.
- **Debitarea directă neautorizată:** anulare la bancă, de regulă, în opt săptămâni.
- **Contractul nedorit:** renunțare în 14 zile.
- **Plângerea la poliție:** cât mai repede, cu toate dovezile.

Cele mai frecvente capcane

Anunțurile false de locuințe. Locuință frumoasă, ieftină, proprietar plecat. Ți se cere garanția înainte de vizionare.

Ofertele de muncă false. Ți se cer bani pentru acte, cazare sau transport înainte să începi. Sau ți se oferă un post de „agent financiar”, care înseamnă de fapt spălare de bani.

Phishingul. SMS-uri sau e-mailuri despre colete, bancă, fisc sau asigurarea de sănătate, cu linkuri spre site-uri false.

Escrocheria „Bună, mamă” (Hallo-Mama-Trick). Un număr nou pe WhatsApp, o poveste urgentă, o cerere de bani.

Falșii polițiști sau falșii angajați ai băncii. Te sună și îți spun că banii tăi sunt în pericol. Poliția și banca nu-ți cer niciodată bani, bijuterii sau coduri.

Contractele la ușă sau la telefon. Oferte „speciale” la curent, internet sau abonamente, cu presiune să semnezi pe loc.

Magazinele online false. Prețuri foarte mici, plată doar prin transfer în avans și fără date de contact clare.

Exemplu tipic

O femeie găsește online un apartament ieftin în oraș. „Proprietarul” spune că e plecat în străinătate și că îi trimite cheile după ce primește garanția și prima chirie. Ea plătește 1.600 € prin transfer. După plată, nu mai primește niciun răspuns, iar apartamentul nu există. Dacă ar fi cerut o vizionare și un contract înainte de plată, nu ar fi pierdut banii.

Ce faci concret

1. **Nu plăti niciodată în avans** pentru o locuință sau un loc de muncă pe care nu le-ai văzut.
2. **Nu apăsa linkuri** din SMS-uri și e-mailuri neașteptate.
3. **Nu da niciodată** parola, codul TAN sau datele cardului.
4. **Verifică la numărul cunoscut** orice cerere urgentă de bani de la rude.
5. **Nu semna nimic pe loc** la ușă sau la telefon.
6. **Dacă ai fost păcălit:** blochează cardul sau contul, anunță banca, fă plângere la poliție și păstrează toate mesajele și dovezile.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Plătești garanția înainte să vezi locuința.
2. Apeși pe linkuri din mesaje neașteptate.
3. Dai codul TAN la telefon.
4. Trimiți bani unei „rude” cu număr nou, fără să verifici.
5. Pui contul la dispoziție pentru bani străini.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Protecția pentru riscuri online (Internetschutz sau Cyberschutz)**, adesea o completare a asigurării bunurilor din locuință sau a răspunderii civile, poate acoperi anumite pagube din cumpărături online sau furtul datelor, după tarif.
- **Protecția juridică (Rechtsschutzversicherung)** poate prelua costurile unui avocat, de exemplu împotriva unui contract nedorit, după tarif.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Cum recunosc un anunț fals de locuință?

Prețul e mult sub cel obișnuit, proprietarul „e în străinătate", nu poți vedea locuința și ți se cere să plătești garanția sau prima chirie înainte de vizionare sau de contract. Nu trimite niciodată bani înainte să vezi locuința și să ai un contract semnat.

Am primit un SMS despre un colet sau de la bancă. E real?

De multe ori, nu. Mesajele care cer să apeși un link, să-ți confirmi datele sau să plătești o taxă mică sunt adesea phishing. Banca nu-ți cere niciodată prin SMS sau e-mail parola, codul TAN sau datele cardului. Deschide aplicația băncii sau site-ul oficial direct, nu prin link.

Ce este escrocheria „Bună, mamă"?

Primești un mesaj pe WhatsApp de la un număr nou: „Bună, mamă, mi s-a stricat telefonul, ăsta e noul meu număr". Apoi ți se cere urgent să plătești o factură. Sună-ți copilul la numărul vechi înainte să plătești ceva.

Ce fac dacă am dat datele cardului unui înșelător?

Blochează imediat cardul sau contul, la bancă sau la numărul central de blocare 116 116. Anunță banca, schimbă parolele și fă plângere la poliție. Cu cât reacționezi mai repede, cu atât sunt mai mari șansele să-ți recuperezi banii.

Am semnat un contract la ușă. Pot renunța?

Da, de regulă în 14 zile, fără motiv (Widerrufsrecht). Trimite renunțarea în scris și păstrează dovada. Dacă nu ai fost informat corect despre acest drept, termenul poate fi mai lung.

Ce este un „agent financiar" și de ce e periculos?

Unele oferte de muncă promit bani ușori pentru primirea unor sume în contul tău și trimiterea lor mai departe. De fapt, ajuți la spălarea banilor din fraude. Poți fi acuzat penal și obligat să dai înapoi banii, chiar dacă nu ai știut.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/fraude-si-capcane/

Familia și copiii în Germania: grădiniță, școală și răspundere

Locul la grădiniță, școala obligatorie, răspunderea părinților pentru copii, zilele libere când copilul e bolnav și asigurările utile pentru copii.

Pentru familiile românești din Germania, copiii aduc multe întrebări noi: unde găsești loc la grădiniță, cum funcționează școala, cine plătește dacă un copil strică ceva și cum rămâi acasă când copilul e bolnav. În acest capitol găsești răspunsurile de bază și asigurările care contează pentru familie.

Ce spune legea

- **Locul la grădiniță (Kita):** de la un an, copilul are dreptul la un loc la creșă, grădiniță sau la o bonă autorizată (§ 24 SGB VIII).
- **Școala obligatorie (Schulpflicht):** de la aproximativ 6 ani, după regulile landului. Se aplică tuturor copiilor care locuiesc în Germania.
- **Răspunderea părinților:** părinții răspund pentru pagube dacă nu și-au supravegheat copilul cum trebuie (§ 832 BGB).
- **Copiii mici:** sub 7 ani nu răspund pentru pagube. În trafic, sub 10 ani, cu excepția faptelor intenționate (§ 828 BGB).
- **Protecția maternității (Mutterschutz):** de regulă 6 săptămâni înainte și 8 săptămâni după naștere.
- **Concediul pentru creșterea copilului (Elternzeit):** până la trei ani pentru fiecare copil, pentru fiecare părinte. Cererea se face în scris la angajator, cu cel puțin 7 săptămâni înainte.
- **Copilul bolnav:** în 2026, 15 zile pe an pentru fiecare copil sub 12 ani, pentru fiecare părinte, cu indemnizație de la casa de sănătate.

Termene care nu trebuie ratate

- **Înregistrarea nașterii:** la Standesamt, în cel mult o săptămână.
- **Înscrierea la grădiniță:** cât mai devreme. Unele orașe cer cererea cu luni de zile înainte.
- **Elternzeit:** cererea la angajator, cu cel puțin 7 săptămâni înainte.
- **Kindergeld și Elterngeld:** cereri imediat după naștere. Detalii în capitolul despre taxe și beneficii.
- **Înscrierea la școală:** imediat după mutare, pentru copiii de vârstă școlară.

Probleme frecvente

Nu găsești loc la grădiniță. Dreptul există, dar locurile lipsesc. Înscrie copilul la mai multe grădinițe și ține legătura cu biroul pentru tineret (Jugendamt).

Copilul strică ceva la vecini sau la prieteni. Fără vina părinților și cu un copil mic, adesea nu plătește nimeni. Asta strică relațiile. Multe asigurări de răspundere civilă acoperă și aceste cazuri.

Copilul bolnav și angajatorul. Ai dreptul să rămâi acasă cu indemnizație. Anunță angajatorul imediat și cere adeverința de la medicul pediatru.

Copilul se lovește la joacă. Asigurarea legală de accidente nu acoperă timpul liber.

Actele românești ale copilului. Pentru pașaport sau certificat de naștere românesc, te adresezi consulatului României, cu programare.

Exemplu tipic

Un copil de 6 ani se joacă cu mingea în curtea blocului și sparge geamul unei mașini parcate. Părinții erau atenți și îl supravegheau cum trebuie. Prin lege, nici copilul, nici părinții nu trebuie să plătească, iar proprietarul mașinii rămâne cu paguba. Pentru că răspunderea civilă a familiei acoperea și pagubele produse de copiii mici, asigurarea plătește totuși, iar relația cu vecinul rămâne bună.

Ce faci concret

1. **Înregistrează nașterea** la Standesamt și cere certificatele de naștere.
2. **Înscrie copilul la grădiniță** cât mai devreme, la mai multe locuri.
3. **Cere Kindergeld și Elterngeld** și anunță casa de sănătate.
4. **Planifică Elternzeit** și depune cererea la timp.
5. **Verifică răspunderea civilă** dacă acoperă și pagubele produse de copiii mici.
6. **Gândește-te la protecția copilului** în timpul liber, la accidente și la boli grave.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Înscrii copilul la grădiniță prea târziu.
2. Ceri Kindergeld sau Elterngeld prea târziu.
3. Nu știi că poți rămâne acasă cu indemnizație când copilul e bolnav.
4. Ai o răspundere civilă care nu acoperă pagubele produse de copiii mici.
5. Crezi că asigurarea de la școală te acoperă și în timpul liber.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Răspunderea civilă privată pentru familie (Privathaftpflichtversicherung)** acoperă de obicei toată familia. Verifică dacă include și pagubele produse de copiii mici, fără vina părinților (deliktunfähige Kinder).
- **Asigurarea privată de accidente pentru copii (Kinderunfallversicherung)** acoperă timpul liber, unde asigurarea de la școală nu plătește.
- **Asigurarea pentru invaliditatea copilului (Kinderinvaliditätsversicherung)** poate plăti și când invaliditatea vine din boală, nu doar din accident, după tarif.
- **Asigurarea dentară suplimentară** poate ajuta la tratamentele ortodontice, după tarif și cu perioade de așteptare.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Am dreptul la un loc la grădiniță?

Da. Din ziua în care copilul împlinește un an, are dreptul la un loc într-o creșă sau grădiniță (Kita) sau la o bonă autorizată (§ 24 SGB VIII). În practică, locurile sunt puține, așa că înscrie copilul cât mai devreme, de preferat încă din sarcină sau imediat după naștere.

De la ce vârstă e obligatorie școala?

Școala este obligatorie de la aproximativ 6 ani, după regulile landului. Copiii veniți din România trebuie înscriși la școală imediat după mutare. Pentru cei care nu vorbesc încă germana, multe școli au clase sau cursuri speciale de limbă.

Răspund pentru pagubele produse de copilul meu?

Părinții răspund dacă nu și-au supravegheat copilul cum trebuie (§ 832 BGB). Copiii sub 7 ani nu răspund singuri pentru pagube, iar în trafic, copiii sub 10 ani, cu excepția faptelor intenționate (§ 828 BGB). Atunci, adesea nu plătește nimeni, dacă răspunderea civilă a părinților nu acoperă și pagubele produse de copiii mici.

Câte zile libere am când copilul e bolnav?

În 2026, fiecare părinte asigurat la casa publică poate lua 15 zile pe an pentru fiecare copil sub 12 ani, iar părinții singuri 30 de zile. În acest timp primești indemnizație de la casa de sănătate (Kinderkrankengeld). Din 2027 numărul de zile s-ar putea reduce, așa că verifică regulile în vigoare.

Este copilul asigurat la accidente?

La grădiniță, la școală și pe drumul spre ele, copilul e asigurat prin asigurarea legală de accidente. În timpul liber, de exemplu acasă, la joacă sau în vacanță, nu este. Acolo ajută o asigurare privată de accidente pentru copii.

În cât timp trebuie să înregistrez nașterea?

Nașterea se anunță la oficiul de stare civilă (Standesamt) în cel mult o săptămână. Adesea spitalul trimite anunțul. Cu certificatul de naștere ceri apoi Kindergeld, Elterngeld și înregistrarea la casa de sănătate, iar pentru acte românești te adresezi consulatului.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/familia-si-copiii/

Animalele de companie în Germania: câini, pisici și asigurări

Ce trebuie să știi ca stăpân de animal în Germania: răspunderea pentru câine, taxa pe câini, locuința închiriată, costurile la veterinar și drumul în România.

Mulți români din Germania au un câine sau o pisică. Regulile de aici sunt mai stricte decât în România: unii câini trebuie asigurați, se plătește o taxă la primărie, iar operațiile la veterinar pot costa mii de euro. În acest capitol găsești ce trebuie să știi ca stăpân de animal.

Ce spune legea

- **Răspunderea stăpânului:** răspunzi pentru pagubele produse de animalul tău, chiar fără vina ta (§ 833 BGB).
- **Asigurarea pentru câine:** obligatorie în mai multe landuri pentru toți câinii, iar în altele pentru anumite rase sau câini periculoși.
- **Taxa pe câini (Hundesteuer):** fiecare câine se anunță la primărie, iar taxa se plătește anual. Suma diferă de la oraș la oraș și e mai mare pentru câinii considerați periculoși.
- **Câinii periculoși:** pentru anumite rase, unele landuri cer autorizație, test de comportament sau botniță.
- **Locuința închiriată:** animalele mici sunt de regulă permise. Pentru câini și pisici, depinde de contract și de acordul proprietarului.
- **Călătoriile în Uniunea Europeană:** pașaport european pentru animale, microcip și vaccin antirabic.

Termene care nu trebuie ratate

- **Anunțarea câinelui la primărie:** de regulă în câteva săptămâni de la achiziție sau mutare, după regulile orașului.
- **Asigurarea câinelui:** acolo unde e obligatorie, înainte să ai câinele.
- **Vaccinul antirabic înainte de călătorie:** la primul vaccin, cu cel puțin 21 de zile înainte.
- **Pagubele produse de animal:** anunță-le imediat la asigurare.

Probleme frecvente

Câine fără asigurare. Mulți cred că răspunderea civilă privată acoperă și câinele. De obicei nu e așa.

Câinele nu e anunțat la primărie. Taxa neplătită poate aduce amenzi și plăți retroactive.

Proprietarul nu acceptă animalul. Fără acord scris, poți avea probleme cu contractul de închiriere.

Facturi mari la veterinar. O operație după un accident sau o boală poate costa mii de euro.

Călătoria fără acte complete. Fără microcip sau vaccin valabil, animalul poate fi oprit la graniță sau la întoarcere.

Exemplu tipic

Un câine scapă din lesă în parc și aleargă pe stradă. Un biciclist îl evită, cade și își rupe brațul. Stăpânul răspunde pentru tratament, pentru zilele de muncă pierdute și pentru despăgubirea pentru durere. Pentru că avea răspundere civilă pentru câine, asigurarea plătește. Fără ea, ar fi plătit singur mii de euro.

Ce faci concret

1. **Verifică regulile landului tău** pentru câini: asigurare, rase, lesă.
2. **Încheie răspunderea civilă pentru câine** înainte să aduci câinele acasă.
3. **Anunță câinele la primărie** pentru taxa pe câini.
4. **Cere acordul proprietarului** în scris, pentru câini și pisici.
5. **Pune microcip și fă vaccinurile,** iar pentru călătorii cere pașaportul european.
6. **Gândește-te din timp la costurile veterinarului** pentru operații.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Ai câine fără răspundere civilă pentru câine.
2. Nu anunți câinele la primărie.
3. Aduci un animal în locuința închiriată fără acordul proprietarului.
4. Pleci în România fără vaccinul antirabic valabil.
5. Subestimezi costurile la veterinar.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Răspunderea civilă pentru câine (Hundehaftpflichtversicherung)** plătește pagubele produse de câine altora. În unele landuri e obligatorie.
- **Răspunderea civilă privată (Privathaftpflichtversicherung)** acoperă de obicei pisicile și animalele mici.
- **Asigurarea pentru operațiile animalelor (Tier-OP-Versicherung)** poate acoperi costurile operațiilor, după tarif.
- **Asigurarea de sănătate pentru animale (Tierkrankenversicherung)** poate acoperi și tratamentele obișnuite, după tarif.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Trebuie să am asigurare pentru câine?

În mai multe landuri, răspunderea civilă pentru câine (Hundehaftpflichtversicherung) este obligatorie pentru toți câinii, iar în altele doar pentru anumite rase sau câini considerați periculoși. Chiar acolo unde nu e obligatorie, e foarte recomandată, pentru că răspunderea civilă privată nu acoperă de obicei câinii.

Cine plătește dacă câinele meu mușcă pe cineva?

Ca stăpân răspunzi pentru pagubele produse de câine, chiar dacă nu ai nicio vină (§ 833 BGB). Pagubele pot fi mari, de exemplu un accident de circulație provocat de câine. Răspunderea civilă pentru câine plătește aceste pagube, după tarif.

Pisica mea trebuie asigurată?

Pentru pisici nu există o asigurare obligatorie. Pagubele produse de pisici, dar și de animale mici ca iepurii sau hamsterii, sunt acoperite de obicei de răspunderea civilă privată. Verifică în condițiile poliței tale.

Am voie să țin un animal în locuința închiriată?

Animalele mici, de exemplu hamsteri, pești sau păsări mici, sunt de regulă permise. Pentru câini și pisici, depinde de contract. O interdicție generală în contract nu este valabilă, dar proprietarul poate decide de la caz la caz. Cere acordul în scris înainte să aduci animalul.

Ce acte îmi trebuie ca să merg cu câinele în România?

În Uniunea Europeană ai nevoie de pașaportul european pentru animale de companie, de microcip și de vaccinul antirabic. La primul vaccin, trebuie să treacă cel puțin 21 de zile înainte de călătorie. Medicul veterinar îți completează pașaportul.

De ce sunt atât de scumpe operațiile la veterinar?

Prețurile veterinarilor din Germania sunt stabilite de un regulament al onorariilor (GOT), care a crescut mult în ultimii ani. O operație poate costa câteva mii de euro. O asigurare pentru operațiile animalelor (Tier-OP-Versicherung) sau una de sănătate pentru animale poate acoperi o parte din costuri, după tarif.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/animalele-de-companie/

Pensia în Germania: anii din România, pensia privată și familia

Cum funcționează pensia germană, cum se iau în calcul anii lucrați în România, ce înseamnă Riester, Rürup și pensia prin angajator și cum îți protejezi familia.

Pensia pare departe, dar se construiește în fiecare an de muncă. Pentru românii din Germania, întrebarea este dublă: ce se întâmplă cu anii lucrați în România și cât va fi pensia germană. Pentru mulți, pensia de stat nu va ajunge pentru nivelul de trai de acum. În acest capitol găsești cum funcționează pensia și ce variante de completare există.

Ce spune legea

- **Pensia de stat (gesetzliche Rentenversicherung):** angajații plătesc contribuții din salariu, iar angajatorul plătește jumătate. Pentru fiecare an primești puncte de pensie (Entgeltpunkte).
- **Valoarea unui punct:** de la 1 iulie 2026, 42,52 € pe lună pentru un punct. Un an cu salariul mediu aduce aproximativ un punct.
- **Perioada minimă de asigurare (Wartezeit):** cinci ani pentru pensia obișnuită.
- **Anii din România:** se adună cu cei din Germania pentru perioadele minime. Fiecare țară plătește pensia pentru anii ei (Regulamentul UE 883/2004).
- **Vârsta de pensionare:** crește treptat la 67 de ani pentru cei născuți din 1964 încoace.
- **Pensia prin angajator:** ai dreptul să transformi o parte din salariu în pensie prin angajator (§ 1a BetrAVG).

Termene care nu trebuie ratate

- **Informarea anuală despre pensie:** verifică-o în fiecare an și cere corectarea perioadelor lipsă.
- **Cererea de pensie:** depune-o cu circa trei luni înainte de data pensionării.
- **Perioadele din România:** adună din timp adeverințele de vechime, înainte să fie greu de găsit.
- **Pensia Riester:** cererea pentru subvenții de la stat se face cel târziu în doi ani de la sfârșitul anului de contribuție, dacă nu ai dat împuternicire permanentă.

Cum se construiește pensia

Pensia de stat este baza. Pentru cine lucrează mulți ani în Germania cu salariu mediu, ea înlocuiește doar o parte din venitul net de dinainte.

Pensia prin angajator se plătește din salariul brut, cu avantaje fiscale și cu contribuția angajatorului.

Pensia privată completează diferența: de exemplu, o asigurare privată de pensie, pensia Riester sau pensia de bază (Rürup), în funcție de situația ta.

Protecția până la pensie este la fel de importantă: dacă nu mai poți lucra sau dacă mori, familia rămâne fără venit.

Probleme frecvente

Anii din România nu sunt documentați. Fără adeverințe, perioadele se clarifică greu. Strânge-le din timp.

Nu verifici informarea anuală. Perioade lipsă, de exemplu școala, armata sau creșterea copiilor, pot reduce pensia.

Ani cu minijob fără contribuții. Scutirea de contribuția la pensie în minijob reduce anii de asigurare.

Lucrul pe cont propriu fără pensie. Mulți nu plătesc deloc pentru pensie ani la rând.

Contracte vechi uitate. Multe familii au asigurări de pensie sau de viață vechi, despre care nu mai știu ce conțin.

Exemplu tipic

Un bărbat a lucrat 10 ani în România și 22 de ani în Germania. Crede că anii din România s-au pierdut. La verificarea informării despre pensie, află că perioadele din România contează pentru condițiile de pensie și că România îi va plăti separat pensia pentru anii de acolo. Strânge adeverințele de vechime, cere completarea dosarului și își calculează pensia totală, ca să știe cât îi lipsește.

Ce faci concret

1. **Citește informarea anuală despre pensie** și verifică perioadele.
2. **Strânge adeverințele de vechime** din România.
3. **Cere completarea dosarului (Kontenklärung)** la Deutsche Rentenversicherung.
4. **Întreabă-ți angajatorul** despre pensia prin angajator.
5. **Calculează cât îți lipsește** față de venitul de care vei avea nevoie.
6. **Protejează-ți familia** pentru anii de până la pensie.
7. **Verifică contractele vechi** de pensie sau de viață.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Crezi că anii din România se pierd.
2. Nu verifici informarea anuală despre pensie.
3. Nu folosești pensia prin angajator.
4. Te gândești la pensie abia cu puțini ani înainte.
5. Nu-ți protejezi familia până la pensie.

Cum îți planifici pensia

- **Pensia prin angajator (betriebliche Altersversorgung)**, din salariul brut, cu contribuția angajatorului.
- **Asigurarea privată de pensie (private Rentenversicherung)**, pentru o rentă pe viață.
- **Pensia de bază (Basisrente, Rürup)**, cu avantaje fiscale, potrivită mai ales pentru cei care lucrează pe cont propriu.
- **Pensia Riester**, cu subvenții de la stat, potrivită mai ales pentru familii cu copii.
- **Asigurarea pentru pierderea capacității de muncă (BU)** și **asigurarea de viață pentru risc de deces (Risikolebensversicherung)**, pentru protecția familiei până la pensie.

Ce ți se potrivește depinde de vârstă, venit, familie și de ce ai deja. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română, la ce ai și la ce îți lipsește.

Întrebări frecvente

Se iau în calcul anii lucrați în România?

Da, pentru dreptul la pensie. În Uniunea Europeană, anii lucrați în România se adună cu cei din Germania, ca să îndeplinești perioada minimă de asigurare (Regulamentul UE 883/2004). Fiecare țară plătește apoi propria pensie, pentru anii lucrați acolo. Cererea o depui într-o singură țară, cea în care locuiești.

Câți ani trebuie să lucrez pentru o pensie germană?

Pentru pensia obișnuită pentru limită de vârstă ai nevoie de cel puțin cinci ani de asigurare (Wartezeit), la care se pot adăuga anii din alte țări ale Uniunii Europene. Vârsta de pensionare crește treptat la 67 de ani pentru cei născuți din 1964 încoace.

Cum aflu cât voi primi la pensie?

De la 27 de ani primești în fiecare an de la Deutsche Rentenversicherung o informare despre pensie (Renteninformation), dacă ai cel puțin cinci ani de contribuții. Acolo vezi cât ai strâns până acum și o estimare. Verifică dacă toate perioadele sunt trecute corect și cere completarea lor (Kontenklärung).

Ce este pensia prin angajator?

Pensia prin angajator (betriebliche Altersversorgung) se plătește dintr-o parte a salariului brut, cu avantaje fiscale și la contribuții. Ai dreptul să o ceri (§ 1a BetrAVG), iar angajatorul trebuie de regulă să adauge 15 % din suma economisită, dacă și el economisește la contribuții.

Ce sunt Riester și Rürup?

Pensia Riester este o pensie privată cu subvenții de la stat, potrivită mai ales pentru familii cu copii și venituri mici. Se pregătește o reformă a pensiei private subvenționate, așa că informează-te înainte de un contract nou. Pensia de bază (Basisrente, Rürup) are avantaje fiscale mari și e potrivită mai ales pentru cei care lucrează pe cont propriu.

Cum îmi protejez familia până la pensie?

Până la pensie, cele mai mari riscuri sunt pierderea capacității de muncă și decesul celui care aduce venitul. O asigurare pentru pierderea capacității de muncă (BU) și o asigurare de viață pentru risc de deces (Risikolebensversicherung) pot proteja familia în acești ani.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/pensia-si-planificarea/

Situații grave: împuterniciri, deces și repatriere în România

Împuternicirea pentru situații de boală, directiva medicală, ce faci la un deces în Germania, repatrierea în România, moștenirea și asigurările care ajută familia.

Nimeni nu vrea să se gândească la boală gravă sau la deces. Tocmai de aceea, multe familii nu sunt pregătite când se întâmplă. În Germania, soțul sau copiii nu pot decide automat pentru tine, iar repatrierea în România costă mult. În acest capitol găsești ce documente să pregătești din timp și ce faci în cele mai grele momente.

Ce spune legea

- **Reprezentarea între soți:** doar în chestiuni medicale, într-o urgență, cel mult șase luni (§ 1358 BGB).
- **Împuternicirea (Vorsorgevollmacht):** prin ea alegi pe cineva care să decidă pentru tine, de exemplu despre bani, contracte, locuință sau sănătate, dacă nu mai poți. O poți înregistra în registrul central de împuterniciri (Zentrales Vorsorgeregister).
- **Directiva medicală (Patientenverfügung):** în scris, cu ce tratamente vrei sau nu vrei (§ 1827 BGB).
- **Anunțul decesului:** la oficiul de stare civilă, de obicei în trei zile lucrătoare (§ 28 PStG).
- **Testamentul:** e valabil dacă e scris în întregime de mână și semnat (§ 2247 BGB) sau dacă e făcut la notar.
- **Moștenirea:** se aplică de regulă legea țării în care a locuit ultima dată persoana decedată (Regulamentul UE 650/2012).
- **Renunțarea la moștenire:** în șase săptămâni, iar în cazuri cu străinătate, în șase luni (§ 1944 BGB).

Termene care nu trebuie ratate

- **Anunțul decesului:** la Standesamt, de obicei în trei zile lucrătoare.
- **Înmormântarea:** în majoritatea landurilor, în câteva zile, după regulile landului.
- **Renunțarea la o moștenire cu datorii: șase săptămâni**, iar în cazuri cu străinătate, șase luni.
- **Pensia de urmaș:** cererea la Deutsche Rentenversicherung, cât mai repede.
- **Asigurarea de viață:** anunță decesul imediat la asigurător.

Ce documente să pregătești din timp

- o împuternicire pentru situații de boală (Vorsorgevollmacht);
- o directivă medicală (Patientenverfügung);

- un testament, dacă vrei să decizi tu cine moștenește;
- o listă cu contractele, conturile și asigurările tale, ușor de găsit;
- numele persoanei de contact și unde se află documentele.

Probleme frecvente

Nimeni nu are împuternicire. Familia nu poate plăti facturile sau rezilia contractele, iar tribunalul numește un tutore.

Familia nu găsește documentele. Polițe, conturi, contracte rămân necunoscute ani de zile.

Costurile repatrierii sunt neașteptate. Multe familii strâng bani de la rude și prieteni în câteva zile.

Moștenire cu datorii. Dacă nu renunți la timp, moștenești și datoriile.

Acte în două țări. Decesul trebuie înregistrat și în România, prin consulat, pentru acte românești.

Exemplu tipic

Un bărbat de 52 de ani moare neașteptat în Germania. Familia vrea înmormântarea în satul natal din România. Repatrierea costă câteva mii de euro, iar soția nu are acces la contul lui și nu știe ce asigurări avea. După câteva săptămâni, găsește o asigurare de viață veche, care plătește. O listă cu contractele, o împuternicire și o asigurare pentru costurile de înmormântare ar fi făcut totul mai ușor în primele zile.

Ce faci concret

1. **Fă o împuternicire și o directivă medicală,** cât ești sănătos.
2. **Pregătește o listă** cu toate contractele, conturile și asigurările.
3. **Spune familiei** unde găsește documentele.
4. **Gândește-te la testament,** mai ales dacă ai bunuri în ambele țări.
5. **La un deces:** anunță medicul, Standesamt, firma de pompe funebre și, pentru repatriere, consulatul.
6. **Verifică moștenirea** înainte să o accepți, mai ales dacă pot exista datorii.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Nu ai nicio împuternicire.
2. Familia nu știe ce asigurări și contracte ai.
3. Nu ai bani puși deoparte pentru repatriere sau înmormântare.
4. Accepți o moștenire fără să verifici datoriile.
5. Ratezi termenul pentru renunțarea la moștenire.

Ce asigurare te poate ajuta

- **Asigurarea de viață pentru risc de deces (Risikolebensversicherung)** plătește familiei o sumă fixă la deces, pentru venitul pierdut, credite sau creșterea copiilor.
- **Asigurarea pentru costurile de înmormântare (Sterbegeldversicherung)** acoperă costurile înmormântării sau ale repatrierii, după tarif.
- **Asigurarea pentru îngrijire (Pflegezusatzversicherung)** completează asigurarea de stat, care acoperă doar o parte din costurile îngrijirii.
- **Asigurarea de călătorie în străinătate (Auslandsreisekrankenversicherung)** acoperă de obicei repatrierea dacă decesul are loc în timpul unei călătorii, după tarif.

Ce acoperă exact polița se vede în contract și în condițiile tarifului. Dacă vrei, ne uităm împreună, în română.

Întrebări frecvente

Soțul sau soția mă poate reprezenta automat dacă sunt grav bolnav?

Doar parțial. Din 2023, soții se pot reprezenta reciproc în chestiuni medicale, într-o urgență, cel mult șase luni (§ 1358 BGB). Pentru tot restul, de exemplu bani, contracte sau locuință, ai nevoie de o împuternicire (Vorsorgevollmacht). Fără ea, tribunalul poate numi un tutore.

Ce este o directivă medicală (Patientenverfügung)?

Este un document scris în care spui dinainte ce tratamente vrei sau nu vrei, dacă nu mai poți decide singur, de exemplu dacă vrei să fii ținut în viață artificial (§ 1827 BGB). Trebuie scrisă și semnată. E bine să o discuți cu medicul de familie.

Ce fac dacă moare cineva din familie în Germania?

Medicul constată decesul și emite certificatul medical. Decesul se anunță la oficiul de stare civilă (Standesamt), de obicei în trei zile lucrătoare. De multe ori, o firmă de pompe funebre se ocupă de anunț și de acte. Anunță apoi angajatorul, casa de sănătate, pensia, banca și asigurările.

Cât costă repatrierea în România?

Transportul unei persoane decedate din Germania în România costă de obicei câteva mii de euro, în funcție de distanță și de firmă. E nevoie de acte speciale, de exemplu un document de transport al decedatului (Leichenpass), iar consulatul României poate ajuta cu actele.

Ce lege se aplică la moștenire?

În Uniunea Europeană se aplică, de regulă, legea țării în care persoana decedată a locuit ultima dată (Regulamentul UE 650/2012). Pentru cine a locuit în Germania, se aplică legea germană, chiar și pentru bunurile din România, dacă în testament nu a ales legea română.

Pot refuza o moștenire cu datorii?

Da. Poți renunța la moștenire (Ausschlagung) în șase săptămâni de la data la care ai aflat de ea, la tribunalul pentru succesiuni (Nachlassgericht) sau la notar (§ 1944 BGB). Dacă persoana decedată a locuit în străinătate sau tu locuiești în străinătate, termenul e de șase luni.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/situatii-grave/

Cum anunți corect o daună la asigurare în Germania

Ce faci după o pagubă: anunțul la asigurare, pozele și documentele, obligațiile tale, ce faci dacă asigurarea refuză plata și când te ajută ombudsmanul.

O asigurare își arată valoarea abia când se întâmplă ceva. Atunci contează și ce faci tu: cât de repede anunți paguba, ce dovezi păstrezi și ce semnezi. În acest capitol găsești pașii pentru un anunț corect și ce poți face dacă asigurarea nu vrea să plătească.

Ce spune legea

- **Anunțarea pagubei:** trebuie să anunți asigurarea imediat ce afli de pagubă (§ 30 VVG).
- **Informațiile cerute:** trebuie să dai asigurării informațiile și documentele de care are nevoie ca să verifice paguba (§ 31 VVG).
- **Limitarea pagubei:** trebuie să faci ce se poate în mod rezonabil ca paguba să nu crească, de exemplu să oprești apa la o țeavă spartă (§ 82 VVG).
- **Obligațiile tale (Obliegenheiten):** dacă nu le respecți intenționat, asigurarea poate să nu plătească deloc. Dacă le încalci din neglijență gravă, poate reduce plata. Asigurarea trebuie să plătească totuși dacă încălcarea nu a influențat paguba, cu excepția înșelăciunii (§ 28 VVG).
- **Plata:** asigurarea plătește după ce a terminat verificările necesare. Dacă acestea durează peste o lună, poți cere un avans (§ 14 VVG).
- **Termenul de prescripție:** de regulă trei ani, de la sfârșitul anului în care a apărut dreptul (§ 195 și § 199 BGB).

Termene care nu trebuie ratate

- **Anunțul către asigurare:** imediat, de preferat în aceeași zi sau a doua zi.
- **Poliția:** imediat, la furt, spargere, vandalism sau accident cu răniți.
- **Lista lucrurilor furate (Stehlgutliste):** la poliție, cât mai repede.
- **Termenele din scrisorile asigurării:** răspunde la timp la întrebări și la cererile de documente.
- **Prescripția:** de regulă trei ani. Nu aștepta până în ultimul moment.

Ce documente pregătești

- numărul poliței și datele tale de contact;
- data, ora și locul pagubei;
- o descriere scurtă și clară: ce s-a întâmplat, cine a fost implicat;
- poze și filmări ale pagubei, făcute înainte de orice reparație sau curățenie;
- facturi, bonuri sau alte dovezi pentru valoarea lucrurilor;

- numărul dosarului de la poliție, dacă e cazul;
- numele și datele martorilor sau ale celeilalte părți;
- oferte de reparație sau devize (Kostenvoranschlag).

Probleme frecvente

Anunți paguba prea târziu. Mulți așteaptă să vadă dacă se rezolvă singură sau să strângă toate actele. Între timp, asigurarea poate spune că nu mai poate verifica paguba.

Repari înainte să faci poze. După reparație, nu se mai vede cât de mare a fost paguba. Fă întâi poze, apoi repari doar ce e urgent, ca paguba să nu crească.

Arunci lucrurile stricate. Asigurarea poate trimite un expert care vrea să le vadă.

Recunoști vina la fața locului. Mai ales la accidente, nu semna o recunoaștere a vinei și nu promite plăți. Descrie doar ce s-a întâmplat. Răspunderea o stabilește asigurarea.

Descrierea e neclară sau nu se potrivește cu realitatea. Scrie doar ce știi sigur. Nu exagera paguba: înșelăciunea poate duce la pierderea completă a dreptului la plată și la plângere penală.

Asigurarea refuză plata cu un paragraf pe care nu-l înțelegi. Un refuz nu este întotdeauna ultimul cuvânt. Cere motivarea în scris.

Exemplu tipic

Într-o noapte, o țeavă se sparge în baie și apa curge în apartamentul de dedesubt. Chiriașul oprește apa, face poze, îl anunță pe proprietar și pe vecin și, a doua zi dimineață, anunță paguba la asigurarea de răspundere civilă și la asigurarea bunurilor din locuință. Păstrează covorul stricat până vine expertul. Pentru că a acționat imediat și are dovezi, paguba se reglementează fără discuții lungi.

Ce faci concret

1. **Limitează paguba:** oprește apa, curentul sau ce mai e nevoie, fără să te pui în pericol.
2. **Anunță poliția,** dacă e vorba de furt, spargere, vandalism sau răniți.
3. **Fă poze și filmări,** înainte de orice reparație.
4. **Anunță asigurarea** imediat: telefonic, online sau prin aplicație. Notează data, ora și numărul pagubei (Schadennummer).
5. **Trimite documentele** și păstrează copii după tot ce trimiți.
6. **Nu arunca nimic** până nu-ți confirmă asigurarea.
7. **Răspunde la timp** la scrisorile asigurării.
8. **Dacă primești un refuz:** cere motivarea în scris, verifică ce lipsește, fă o plângere și, la nevoie, mergi la ombudsman sau la un avocat.

Dacă asigurarea refuză plata

- **Plângerea la asigurător:** în scris, cu numărul pagubei și cu argumentele tale.

- **Ombudsmanul pentru asigurări (Versicherungsombudsmann):** gratuit pentru consumatori. Până la 10.000 € decizia este obligatorie pentru asigurător, până la 100.000 € dă o recomandare. Pentru asigurarea privată de sănătate există ombudsmanul separat (PKV-Ombudsmann).
- **Autoritatea de supraveghere financiară (BaFin):** poți face o plângere și acolo. BaFin verifică dacă asigurătorul respectă regulile, dar nu decide în cazul tău concret.
- **Avocatul:** pentru sume mari sau situații complicate. Dacă ai protecție juridică, verifică dacă acoperă conflictele cu asigurările tale.

Cele mai frecvente 5 greșeli

1. Anunți paguba după câteva săptămâni.
2. Repari sau arunci lucrurile înainte de poze.
3. Recunoști vina sau semnezi ceva la fața locului.
4. Nu păstrezi copii după ce trimiți asigurării.
5. Accepți primul refuz fără să ceri motivarea în scris.

Ajutor la anunțarea pagubei

Anunțul unei pagube e mai ușor când știi ce acoperă polița ta. Citește condițiile contractului din timp, nu abia după pagubă, și păstrează polițele într-un loc unde le găsești repede.

Dacă ai asigurarea încheiată prin noi, te ajutăm să anunți paguba și să pregătești documentele, în română.

Întrebări frecvente

În cât timp trebuie să anunț o pagubă?

Imediat ce afli de ea, fără întârzieri nejustificate (§ 30 VVG). Condițiile contractului pot avea termene mai precise, de exemplu câteva zile la anumite asigurări. Nu aștepta până ai toate documentele: anunță paguba și trimite restul ulterior.

Pot arunca lucrurile stricate după o pagubă?

Nu înainte să-ți spună asigurarea că poți. Fă poze, păstrează lucrurile stricate și întreabă asigurarea. Dacă le arunci prea devreme, asigurarea poate spune că nu mai poate verifica paguba.

Ce fac dacă asigurarea refuză plata?

Cere în scris motivarea refuzului și paragraful din condiții pe care se bazează. Verifică dacă ai trimis toate documentele. Poți face o plângere la asigurător, apoi la ombudsmanul pentru asigurări (Versicherungsombudsmann), gratuit. Pentru suma mare sau pentru o situație complicată, adresează-te unui avocat.

Ce face ombudsmanul pentru asigurări?

Este o instituție de conciliere, gratuită pentru consumatori. Până la 10.000 € decizia lui este obligatorie pentru asigurător, iar până la 100.000 € dă o recomandare. Pentru asigurarea privată de sănătate există un ombudsman separat (PKV-Ombudsmann).

După cât timp nu mai pot cere banii de la asigurare?

De regulă după trei ani, socotiți de la sfârșitul anului în care a apărut dreptul de plată (§ 195 și § 199 BGB). Anumiți pași, de exemplu procedura la ombudsman, pot opri temporar curgerea termenului. Nu lăsa lucrurile să tragă ani la rând.

Trebuie să anunț poliția?

La furt, spargere, vandalism sau accident cu persoane rănite, da, imediat. La multe asigurări pentru bunurile din locuință trebuie să dai și poliției o listă cu lucrurile furate (Stehlgutliste). Numărul dosarului de la poliție îl treci în anunțul către asigurare.

Citește online: dorincocieru.com/ghid/cum-anunti-o-dauna/

Ai o problemă? Hai să o înțelegem împreună.

Îți explicăm în română ce înseamnă scrisorile și contractele tale și ce asigurare ți se potrivește.

Dorin Cocieru
Telefon și WhatsApp: +49 152 27119677

Mariana Cocieru
Telefon și WhatsApp: +49 152 38305750

Göltzschtalblick 9, 08236 Ellefeld · dorincocieru.com

> Dorin Cocieru activează ca agent de asigurări (Gebundener Versicherungsvertreter nach § 34d Abs. 7 GewO). Comparăm contractul existent cu opțiunile pe care le putem oferi în funcție de situația ta.
>
> Ghidul oferă informații generale și nu reprezintă consultanță juridică în cazuri individuale (Rechtsdienstleistungsgesetz – RDG). Pentru situația ta concretă, adresează-te unui avocat, unei asociații a chiriașilor (Mieterverein) sau unui centru de consiliere pentru consumatori (Verbraucherzentrale).

© 2026 COCIERU